genç BİRİKİM

Değerli Okurlarımız,

Yaratıcımız ve sahibimiz yüce Allah'a hamd, peygamberimiz Muhammed Mustafa'ya salât ve selam olsun. Yeryüzünde bulunma amacı, sadece yüce Allah'a kulluk etmek, onun rızasını gözetmek, yine onun dini, rızası ve davası için çalışmak, yaşamak ve mücadele etmek olan müminlere selam olsun.

***

Davet, gelip geçici, dönemsel, nostaljik, romantik ve sosyal bir etkinlik değildir. Aksine itikadî zorunluluktur, farzların farzıdır. Mutlaka yerine getirilmesi gereken farz-ı ayndır. Mevsimlik ya da sezonluk değil ömürlüktür. Davetçi, ötekinden ziyade kendisini kurtarır aslında yaptıklarıyla. Cennete götürücü ameller, davetçidedir. Davet yapmazsak hüsrana uğrarız. Davette asıl hedef; kendimizdir, kendimizi kurtarmaktır. Başkaları sonraki aşamadır.

"Din adamı" tabiri, nasıl ki kabul edilecek bir ifade değilse "davet adamı" tabiri de hoş bir ifade değildir. Davet; özelleşemez, tekelleşemez. Her bir mümin, seviyesi ve çapına göre davetçidir. Davet, kişilere indirgenemez. Mesela kişinin çocuklarını namaza çağırması da bir davettir. Davet alanı daraltılamaz. İmanı olan iddiası olandır. İddiası olanın da davası var demektir. Her iddia sahibi ve davası olanın davetçi vasfına bürünmesi kaçınılmazdır.

Davetçi; öğütçü, nasihatçi ve anlatıcı değildir sadece. Rasulullah'ın (sas) görevi yalnızca bunlar değildi. Mesela; o peygamber olarak gelmeden önce Mekke toplumunda hanifler vardı. Onlar da halkı irşad etme adına konuşur, sohbet ederlerdi. Ama kimse bu durumdan endişe edip tereddüt yaşamazdı. Davetimiz değiştirici, dönüştürücü, diriltici ve inşa edici olmalıdır. Yeni kimlikler, kişilikler, şahsiyetler kazanmak demektir davet. Konferans yapmak, seminerler düzenlemek, davet değildir. Önceki nöbet yerlerimizdeki gibi olmak zorundayız. İnsan kazanılmaya ayarlanmalıdır. Sohbetler yaparak görevlerimizi tamamladığımızı sanmayalım. Toplantılardan toplumlara geçiş sağlanmadan olmaz. Sohbetlerden sahalara inilmeli. *İnsanları hedef alan insanlara ihtiyacı var davetin.*

Daveti; sadece minberlerde, konferans salonlarında, kültür merkezlerinde olmaktan kurtarmak gerek. Her kesime ulaşıp yürekleri şaha kaldırmalıyız artık. Davet, öğüt vermek değildir; örnek olmaktır, numune sunmak insanlara. Davet asla terk edilecek bir görev değildir. Kapı kapı tevhidi taşımak gerek ona susayan yüreklere. Böyle yapmazsak eğer öncelikle kendimize zulmetmiş oluruz. Davette gecikme, geçiştirme olamaz. Davetçi, konuşan değildir; konuşulandır, konuşturandır. Gündemde biz olmalıyız, gündemde kalmalıyız. Biz konuşulmalıyız; eminliğimiz, ahlakımız, duruşumuz, hareketlerimiz konuşulmalı. *Koşarken konuşandır, konuşulandır davetçi.*

***

Bu sayımızda; yazarımız Ali Kaçar, **8 Aralık'tan Günümüze Suriye** başlıklı makalesinde; bir yılını dolduran Suriye devriminin geldiği noktayı, artıları ve eksileriyle daha çok da Müslüman Suriye halkını ilgilendiren yönüyle ele alıyor.

Sayımızın dosya konusunu, **Davet Sorumluluğumuz** olarak belirledik. Dosya konusu çerçevesinde yazarlarımız; Emrah Doğru, Fatih Pala, Kanarya Banu Dağ, Kemal Ünlütaş, Rüveyde Bera Pala, Sercan Akbayrak ve Taşkın Önel dosyamıza önemli katkıda bulundular.

Ayrıca Ahmet Zeki İzgöer'in **Ahmet Cevdet Paşa ve Bir Hatıra** ile Ali Kaçar'ın **NİLİ Casusluk Örgütü** başlıklı bir diğer makalesini; Dr. Hüseyin Durmaz'ın **Performans Çağında İnsanın Yorgunluğu**, İmren Şahin Büyüköz'ün **Bir Mevsimle Gelen İçsel Farkındalık** başlıklı yazılarını; Taşkın Önel'in **Affet Çocuk** başlıklı şiirini; Dr. İsmail Ceylan'ın **Gazze'de Gönüllü Bir Nefroloğun Kaleminden** başlığını taşıyan kıymetli çeviri çalışmasını istifadenize sunduk.

Rahmet ve Fazilet Günleri: Üç Aylar dosya konulu Ocak 2026 (283.) sayımızda buluşmak üzere yüce Allah'a emanet olun.

Bu sayımızda...

3 **8 Aralık'tan Günümüze Suriye**
Ali KAÇAR

11 **Davet-Cennet Ayrılmazlığı**
Fatih PALA

14 **Davet Sofrası**
Taşkın ÖNEL

16 **Davete Kimin İhtiyacı Var?**
Emrah DOĞRU

18 **Nasıl Davet Edelim?**
Sercan AKBAYRAK

21 **Aydınlığın Sanatı: Savaşmak**
Rüveyde Bera PALA

23 **Sahiplenmediğimiz Bir Dine Davet Edemeyiz**
Kemal ÜNLÜTAŞ

26 **Hâl ile Tebliğin Metodolojisi; Evde Başlayan Nur**
Kanarya Banu DAĞ

29 **Gazze'de Gönüllü Bir Nefroloğun Kaleminden**
Talal Ali KHAN

31 **Ahmet Rasim'in Ahmet Cevdet Paşa'ya Dair Bir Hatırası**
Ahmet Zeki İZGÖER

35 **Performans Çağında İnsanın Yorgunluğu**
Dr. Hüseyin DURMAZ

36 **Dr. Afîye Sıddıkî**
Mehmet Akif SEYİTOĞULLARI

42 **Bir Mevsimle Gelen İçsel Farkındalık**
İmren Şahin BÜYÜKÖZ

44 **Nili Casusluk Örgütü- I**
Ali KAÇAR

genç BİRİKİM

Yıl: 24 **Sayı:** 282

Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Ali KAÇAR

Genel Yayın Yönetmeni
Fatih PALA

Yazışma Adresi
Korkutreis Mah. Yeşilirmak Cad. No:9/1
Çankaya - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

ISSN: 3062-0252

Yönetim Yeri
Korkutreis Mah.
Yeşilirmak Cad. No:9/1 Çankaya - ANKARA

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Strazburg Caddesi No : 31/17 Sıhhiye - ANKARA
Telefon: 0 312 229 1881

Baskı Tarihi
11.12.2025

Abonelik Şartları: Yurtiçi abonelik için 1 yıllık abonelik ücreti olan 900 (dokuzyüz) Türk Lirası'nı (Elden teslim fiyatıdır. Kargo ile teslim alacak abonelerimiz için kargo ücreti abonelere aittir.) "Mustafa SARICA Kuveyt Türk Katılım Bankası TR920020500009457261200001 IBAN No'lu" hesaba yatırmanız yeterlidir. Dijital dergi aboneliği için yine aynı hesaba 1 yıllık abonelik ücreti olan 600 (altıyüz) Türk Lirası'nın yatırılması yeterlidir.

Temsilcilikler:
Ankara : Satılmış Ediz, 0534 259 06 03
Bolu : Remzi Korkmaz, 0505 773 07 01
Erzurum: Kenan Akçil, 0535 038 25 25
Gümüşhane : Furkan Pala, 0535 883 50 59
İstanbul: Nizamet Karakuşoğlu, 0552 239 60 67
Kayseri : Fatih Pala, 0535 245 31 93

web : http://www.gencbirikim.net
e-mail : gencbirikimdergisi@gmail.com

8 Aralık'tan Günümüze Suriye

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Suriye'de, 8 Aralık tarihi, hem Baas diktatörlüğünün tarihin çöplüğüne gömüldüğü hem de yeni bir dönemin de başlangıcını oluşturmaktadır. 61 yıldan -8 Mart 1963'ten- beri on binlerce insanın kanı ve kemikleri üzerinde yönetimini devam ettiren bu diktatörlük 12 gün içerisinde yerle bir olmuştur. Oysa 8 Aralık 2024 tarihine kadar birçok kalkışma olmuş ama her defasında Nusayri diktatörlüğü tarafından çok kanlı bir şekilde bastırılmıştır. Bu çerçevede Baas diktatörlüğüne karşı ilk kalkışma Nisan 1964'de İhvan öncülüğünde Hama'da, Sultan Camiinde başlatılmış, ancak onlarca insanın katledilmesi ve caminin bombalanması ile neticelenmiştir. Bu kanlı baskına rağmen Suriye'nin Müslüman halkının Baas rejimine karşı duruşu 1970'li yılların başından itibaren silahlı mücadeleye dönüşerek devam etmiştir.

> ***İşte Suriye'nin yeni yönetimi, bu zorluklardan kurtulmak için "Denize düşen, yılana sarılır" misali ABD güdümlü Arap ülkeleriyle ve ABD ile ilişki kurmak zorunda kalmıştır. Ama bu, bilinmelidir ki yılanla aynı çuvala girmektir. Nasıl ki yılanla asla dost olunmazsa İslam düşmanı Arap ülke yönetimleri ve ABD ile asla dost olunmaz. Çünkü bu yönetimler, yılandan da daha tehlikelidir. Zehrini yavaş yavaş verecekleri asla unutulmamalıdır.***

Ancak Said Havva, Abdulfettah Ebu Gudde'lerin başını çektiği bu mücadele üç hafta devam eden (2-28 Şubat 1982) Hama Katliamı ile akamete uğramıştır. Suriye İhvan'ı Hama katliamı ile tam anlamıyla bir yıkım yaşamıştır. Nusayri diktatörlüğü tarafından 30 bin civarında insan katledilmiş, bir o kadarı da kaybolmuştur. Yüzbinlerce insan ise ülkeyi terk etmek zorunda bırakılmıştır. Nüfusu %10 oranına bile ulaşmayan Nusayriler, mazlum Suriye halkını insanlık tarihinin hiç şahit olmadığı işkencelere tabi tutmuştur. Bu işkenceler adı sanı bilinmeyen onlarca işkence hanelerde gerçekleştirilmiştir. Birleşmiş Milletler raporuna göre Suriye'de 100'den fazla gözaltı tesisi ve sayısı bilinmeyen gizli tesisler bulunmaktadır. Bunların en meşhurları ise Tadmur (Palmira) ve Sednaya Cezaevleridir. Uluslararası Af Örgütü Sednaya Hapishanesi'nden "mezbaha" olarak

bahsetmektedir. Bu cezaevine getirilen mahkûmlar ya toplu olarak asılarak ya da yiyecek, su ve ilaç verilmeden işkenceye maruz bırakılarak öldürülmüşlerdir. Bu şekilde katledilenler ise ya toplu mezarlara atılmış ya da parçalanarak/yakılarak gizlenmeye çalışılmıştır.

Bu zindanlarda suçsuz yere 45-50 sene gün yüzü görmeden yatan insanların, özgürlüklerine kavuşmaları elbette önemlidir. Ama katledilen on binlerce insanın ve halen mücadele eden Suriye Müslümanlarının amacı sadece cezaevlerinde yatanların kurtarılması değildi. Çünkü Nisan 1964 tarihinde Sultan Camii kıyamının, Said Havvaların 1970'te başlattıkları silahlı mücadelenin, 1976'da işkence altında şehit edilen Mervan bin Hadid'in ve Hama olaylarının başlama nedeni, sadece Nusayri diktatörlüğü devirmek değildi. Asıl amaçları Nusayri diktatörlüğünü devirerek yerine İslami hükümlerin egemen olduğu bir yönetim kurmaktı. 2011'de Esad rejimine karşı başlayan halk ayaklanmasına katılan Suriyeli ve Suriye dışından gelen mücahitlerin asıl amacı da, böyle bir yönetim kurmaktı. Bu yönetim için verilen mücadelede, nice mücahidin kanı dökülmüş ve niceleri de esir düşmüştür.

Ahmet Hüseyin Şara'nın Suud'da Trump'la başlayan görüşmesi masumane iki ülke liderleri arasında bir görüşme şeklinde algılansa da daha sonraki görüşmeler hiç de öyle masumane olmadığını göstermektedir. Çünkü kısa bir süre içerisinde ABD ile ilişkiler baş döndürücü bir şekilde gelişmiştir. Bir yıl öncesine kadar başına konulan 10 milyon dolar ödül konulan, yok edilmesi gereken bir terörist olarak görülen Şara, ABD'de Beyaz Saray'da kabul edilir ve 24 Eylül 2025'Te de BM kürsüsünde konuşur hale gelmiştir.

15 Mart 2011'den 27 Kasım 2024 tarihine kadar devam eden halk ayaklanmasında, on binlerce masum insan katledilmiş ve milyonlarcası ise ülkesini terk etmek zorunda bırakılmıştır. 13-14 sene bıkmadan usanmadan ve bunca ölüm ve işkencelere rağmen emperyal ve Siyonist güçlerle bölgenin işbirlikçi yönetimlerine karşı devam eden bu mücadele 8 Aralık 2024'de zaferle sonuçlanmıştır. Bu, Mustafa Sibai'nin, İsam el Attar'ın, Mervan bin Hadid'in, Münir Gadban'ın ve insanlık dışı işkenceler altında preslenerek şehid edilen on binlerce insanın da hayali idi. Ama onların hayali sadece Nusayri diktatörlüğünü yıkmak değildi. Yıkmak istedikleri bu yönetimin yerine İslami hükümlere dayalı bir yönetim kurmaktı. Yoksa Nusayri diktatörlüğünden biraz farklı; laik, demokratik, Siyonist İsrail, ABD ve iş birlikçi Arap ülke yöneticileri ile iyi geçinen, onların kabulünü sağlamak için amacından vazgeçmiş bir yönetim değildi. Nusayri diktatörlüğünün ve destekçisi emperyal ve bölgesel işbirlikçi yönetimlerin havadan ve karadan saldırılarına rağmen İdlib'te böyle bir yönetim kurulmuştu. İşte 27 Kasım 2024'te İdlib'te başlayarak kısa süre içerisinde Baas diktatörlüğünü deviren mücahidlerin amacı da, İdlib'teki yönetimi bütünüyle Suriye coğrafyasında egemen kılmaktı.

Ancak görünen odur ki bugüne kadar Suriye'de, mücahidlerin istediği bir yönetim henüz gerçekleştirilmiş değildir. Elbette Suriye'de yeni yönetimin karşılaştığı zorluklar, sıradan ve kısa sürede kendi dinamikleriyle aşabileceği zorluklar değildir. Çünkü Nusayri diktatörlüğü, sadece ülkenin maddi imkânlarını yağmalamakla kalmamış, aynı zamanda ülkeyi, destekçisi ülkelere de peşkeş çekmiştir. Ayrıca ülkeden kaçtığı gün Beşşar Esad tarafından verilen koordinatlar doğrultusunda Siyonist İsrail, yüzlerce hedefi bombalayarak Suriye'nin askerî ve ekonomik altyapısını yok etmiş; gemilerini, tersanelerini, fabrikalarını, havaalanlarını kullanılamaz hâle getirmiştir. Aynı zamanda PKK, PYD, YPG ya da SDG, Dürziler, Şebbihalar, rejimin kalıntıları Nusayriler de yeni rejim aleyhine ABD ve Siyonist İsrail'in yanında yer almışlardır. Bir de ABD'nin Suriye'de kurduğu üsler ve PKK/PYD'ye olan desteği; Rusya'nın, İran'ın, Türkiye'nin ayrı ayrı hatta yer yer çatışan menfaatleri… Üstüne üstlük iflas etmiş bir ekonomi, dağılmış ordu, kevgire dönmüş Suriye sınırları...

Bütün bunlara ilave olarak yönetimin başında bulunan Ahmet Eş-Şara'nın başına konulan 10 milyon dolarlık ödül, Suriye'ye uygulanan yaptırımlar, hazinenin tamtakır oluşu, yönetimi daha da zorlamıştır.

8 Aralık Devrimi Bizi Umutlandırdı

8 Aralık'ta, Suriye'de Nusayri Beşşar rejiminin yerle bir edilmesi elbette bizleri sevindirmiştir. Aralık 2024 ayında Genç Birikim için yazdığım yazı şöyle idi: "8 Aralık, sadece tarih sahifelerine değil, gönüllere kazınmış ve asla unutulmayacak bir tarihtir. Bu tarih, aynı zamanda Suriye halkının özgürleşmesi için de bir milat oluşturmuştur. Temennimiz, bu zaferin de kursağımızda kalmaması, ideallerine ve hedeflerine uygun olarak oluşturulacak yeni yönetime de yansımasıdır. Çünkü bu bölgede; geçmişte umutlandığımız, sevinciyle sevindiğimiz, üzüntüsü ile üzüldüğümüz halk hareketleri gerçekleşmişti. Ancak süreç içerisinde bu hareketler, şu ya da bu nedenle ideallerine aykırı bir şekle dönüşmüştü. Suriye'de BAAS rejiminin çökmesi, elbette çok önemlidir ama bundan daha önemlisi Suriye'yi elde tutabilmek ve hedeflenen ideallere uygun bir yönetim kurabilmektir. Öncelikle Suriye'nin Müslüman halkının, dolayısıyla da bizlerin umutları, hayalleri bir başka bahara kalmamalıdır. Heyet-i Tahrir-i Şam (HTŞ) ve beraberindeki gruplardan beklenen, İslami bir yönetim kurmalarıdır. İnşallah, bunu gerek Siyonistlere gerek küresel güçlere ve gerek bölgesel iş birlikçi, hain yönetimlere rağmen gerçekleştireceklerdir. HTŞ ve diğer İslami gruplardan ümidimiz tamdır, kendilerinden en ufak bir şüphe dahi duymuyoruz. Çünkü Gazze'nin de diğer bölgelerin de Siyonist ve emperyal işgalcilerin zulümlerinden kurtuluşu, Suriye'de kurulacak İslami yönetime bağlıdır. Bunu, bugünden yarına beklemiyoruz ama süreç içerisinde beklentimiz bu yöndedir."

(…) Elbette Siyonist ve küresel güçlerle iş birlikçi bölgesel güçler boş durmayacaklardır. Tıpkı Arap Baharı'nı kışa dönüştürdükleri gibi Suriye devrimini de -Allah korusun- kendi lehlerine çevirmeye çalışacaklardır.[1]

Eylül 2025 ayındaki yazımızda da; "Ancak görünen odur ki bugüne kadar Suriye'de, mücahitlerin istediği –bizim de arzuladığımız- bir yönetim henüz gerçekleş(tiril)memiştir. Elbette Suriye'de yeni yönetimin karşılaştığı zorluklar, sıradan ve kısa sürede kendi dinamikleriyle aşabileceği zorluklar değildir. Çünkü Nusayri diktatörlüğü, sadece ülkenin maddi imkânlarını yağmalamakla kalmamış, aynı zamanda ülkeyi, destekçisi ülkelere de peşkeş çekmiştir. Ayrıca Beşşar Esad tarafından verilen koordinatlar doğrultusunda Siyonist İsrail, yüzlerce hedefi bombalayarak Suriye'nin askerî ve ekonomik altyapısını yok etmiş; gemilerini, tersanelerini, fabrikalarını, havaalanlarını kullanılamaz hâle getirmiştir. Aynı zamanda PKK, PYD, YPG ya da SDG, Dürziler, Şebbihalar, rejimin kalıntıları Nusayriler de yeni rejim aleyhine ABD ve Siyonist İsrail'in yanında yer almışlardır. Bir de ABD'nin Suriye'de kurduğu üsler ve PKK/PYD'ye olan desteği; Rusya'nın, İran'ın, Türkiye'nin ayrı ayrı hatta yer yer çatışan menfaatleri… Üstüne üstlük iflas etmiş bir ekonomi, dağılmış ordu, kevgire dönmüş Suriye sınırları..."

İşte Suriye'nin yeni yönetimi, bu zorluklardan kurtulmak için "Denize düşen, yılana sarılır" misali ABD güdümlü Arap ülkeleriyle ve ABD ile ilişki kurmak zorunda kalmıştır. Ama bu, bilinmelidir ki yılanla aynı çuvala girmektir. Nasıl ki yılanla asla dost olunmazsa İslam düşmanı Arap ülke yönetimleri ve ABD ile asla dost olunmaz. Çünkü bu yönetimler, yılandan da daha tehlikelidir. Zehrini yavaş yavaş verecekleri asla unutulmamalıdır. Kendi yağıyla kavrulmayanlar başkalarının yağıyla yanıp yok olacaklarını da asla unutmamalıdırlar.

ABD ile İlişkiler Vesayetin Resmileşmesidir

Ahmet Hüseyin Şara'nın Suud'da Trump'la başlayan görüşmesi masumane iki ülke liderleri arasında bir görüşme şeklinde algılansa da daha sonraki görüşmeler hiç de öyle masumane olmadığını göstermektedir. Çünkü kısa bir süre içerisinde ABD ile ilişkiler baş döndürücü bir şekilde gelişmiştir. Bir yıl öncesine kadar başına konulan 10 milyon dolar ödül konulan, yok edilmesi gereken bir terörist olarak görülen Şara, ABD'de Beyaz Saray'da kabul edilir ve 24 Eylül 2025'Te de BM kürsüsünde konuşur hale gelmiştir. Bu gelişmeler elbette Şara'nın karakaşı, kara gözü için olmamıştır. Gerçi Şara'ya yönelik

1 https://www.gencbirikim.net/dergi_arsivi/2024/ARALIK2024%20GB%20.pdf

Trump tarafından yapılan iltifatlar ve övmeler bildik türdendir. ABD'nin havuç politikasıdır.

Şara da kendisinde önce ABD'de ağırlanan Ortadoğu ya da geri kalmış ülke liderleri gibi ABD ile uyumlu bir lider olduğunu ispatlaması birtakım görüşmeler yapması sağlanmıştır. Nitekim bize hiç de yabancı olmayan bir şekilde New York'ta Dünya Yahudi Kongresi Başkanı Ronald Lauder ile Suriye-İsrail arasında güvenlik anlaşmasını görüşmüş, Ronald Lauder'a göre görüşme olumlu geçmiştir. Şara, CIA'nın eski direktörü General David Petraeus aracılığıyla yapılan röportajda "Suriye'nin ABD ile çıkarlarının örtüştüğünü ve iş birliği yapmak istediğini" belirtmiştir. Şara'nın daha sonra Dışişleri Bakanı Esad Hasan Şeybani ile birlikte 9 Kasım'da ABD Merkez Kuvvetler Komutanı (CENTCOM) Amiral Brad Cooper ve DEAŞ karşıtı uluslararası koalisyonun başkanı Tuğgeneral Kevin Lambert ile basketbol maçında oynaması da çokça eleştirilmiştir.

Yapılan bu görüşmeler, oynanan basketbol maçı kimileri tarafından çok önemli ve zafer olarak değerlendirilirken, kimileri tarafından da ABD vesayetinin kabulü anlamında değerlendirilmiştir. Kim ne derse desin ABD, bildik ABD'dir; ABD'ye asla güvenilmez. Trump, bir taraftan Şara ile görüşürken ve iltifatlar yağdırırken, diğer taraftan da Gazze'de ölüm yağdıran katiller ordusunu bütün gücüyle desteklemeye de devam etmiştir. Uluslararası kuralları hiçe sayarak Gazze başta olmak üzere Somali'de, Irak'ta, Yemen'de, Afganistan'da ve daha birçok yerde nokta operasyonlarıyla gerçekleştirilen katliamların tek sorumlusu Trump'ın başında bulunduğu ABD'dir. Afganistan'da yapılanlar hala tazeliğini korumaktadır. Mısır'da Muhammed Mursi'ye karşı gerçekleştirilen darbede Sisi'yi destekleyen, Kudüs'ü ve Golan Tepeleri babasının çiftliğinden veriyormuş gibi Siyonist katillere bağışlayan da ABD'dir. Dolayısıyla ABD'yi yeniden tanımaya, keşfetmeye lüzum yoktur! Suriye'nin yeni yönetimi ve özellikle de Şara'nın ABD'nin bu yüzünü bilmemesi mümkün değildir. Çünkü Şara (Colani) ABD'yi ve zulmünü Irak işgali ile birlikte yakinen bilen ve bu düşüncesini hala canlı tutan bir liderdir.

Trump, bir taraftan Şara'yı överken diğer taraftan da hiçbir devlet başkanına uygulanmayan bir protokolle Şara, arka kapıdan Beyaz Saray'a alınmıştır. Hele bir de Şara ve heyetini karşısında ilkokul talebeleri gibi oturtması asla kabul edilebilecek bir tavır değildir. Bu, ne insani ne de diplomatik hiçbir kurala, teamüle de uygun değildir. Deli saçması Trump bu tavrı

ile Suriye'nin yeni yönetimini aşağıladığı gibi, Şara ve heyetinin de bu şekilde bir görüşmeyi kabul etmiş olmaları Suriye halkını ve on yıllardır verilen mücadeleyi küçük düşürmüştür. Türkiye Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack aracılığıyla Suriye Cumhurbaşkanı Ahmed Şara›ya gönderdiği hediye akla ziyan türdendir. Hediyenin üzerinde yazılan ise daha da düşündürücüdür. Bizler Ahmed Şara'yı, Irak'ta ABD'ye, Suriye'de ise ABD, Rusya, İran, Nusayri rejimi ve arkasındaki güçlere karşı mücadele eden bir mücahid olarak hatırlamak ve anmak istiyoruz. Kanı beş para etmez ve genellikle insanlığın özellikle de Müslüman katili olan Trump'ın alaycı, küçük düşürücü tavrı karşısında Müslümanca duruşunu göstermeliydi. En azından böyle bir hediye almayı reddetmeliydi. En az Trump kadar eli kanlı olan Barrack ile birlikte o hediyeyi alırken görüntü vermesi Ahmed Şara'ya yakışmadığı gibi Muhammed Colani'ye hiç yakışmamıştır. Hediyenin üzerindeki "Ahmed! Sen harika bir lider olacaksın ve ABD sana yardım edecek!" şeklindeki yazı ne diplomatik ne de nezaket kurallarına asla uygun olmamıştır. Şara'nın bu şekilde kabul edip görüntü vermesi ayrıca asla yakışık kalmamıştır.

Su Kaynağı Golan Tepeleri

Siyonist İsrail 5 Haziran 1967'de 6 gün süren savaşta Golan Tepelerini işgal etmişti. 6 Ekim 1973 Yom Kippur savaşından[2] sonra 1974 yılında Suriye ile Siyonist İsrail arasında Kuvvetlerin Ayrıştırılması Anlaşması 31 Mayıs 1974'te İsviçre'nin Cenevre kentinde Birleşmiş Milletler, Sovyetler Birliği ve ABD temsilcilerinin huzurunda imzalanmıştı. Bu anlaşmaya göre Siyonist İsrail sınırı "mavi," Suriye sınırı ise "kırmızı" olarak iki ayrım çizgisi belirlenmiş ve aralarında bir tampon bölge oluşturulmuştu. Tampon bölgede, Suriye egemenliği altında olması şartıyla, anlaşmanın uygulanmasını denetlemekte Suriye Golan Tepeleri'nde görev yapan BM Ateşkes Gözlem Gücü (UNDOF) sorumlu tutulmuştu.[3]

Bu tampon bölge içerisinde bir miktar Suriye köyü kalmış olsa da Suriye askerleri bu tampon bölgenin gerisine çekilmişti. Siyonist İsrail ise o dönemde bölgede yaşayan Dürzilerin yanı sıra buraya Yahudi yerleşimcileri transfer ederek, bölgede kendine müzahir bir nüfus oluşturmayı hedeflemişti.[4] BMGK kararlarına rağmen Siyonist İsrail, 1967'de işgal ettiği Golan Tepeleri'ni 14 Aralık 1981'de ilhak etmiş, 21 Mart 2019'da da ABD Başkanı Trump, sanki babasının çiftliğinden bağışlıyormuş gibi buranın İsrail'e ait olduğunu söylemiştir.[5]

Golan Tepeleri, işgalci İsrail ile Suriye sınırında bulunan jeopolitik ve jeostratejik açıdan oldukça önemli ve stratejik bir bölgedir. Suriye'nin Kuneytra ili sınırları içinde yer alan bu tepeler, Şam'a 60 km mesafede bulunmaktadır. Kuzeyinde Cebel-i Şeyh (Hermon) Dağı, güneyinde Yermük Nehri, doğusunda Rukkad Vadisi ve batısında Ürdün Nehri ve Celile (Kinneret-Taberiye) Gölü bulunmaktadır. Suriye, Lübnan ve Ürdün'ün yüksekliklerinden kaynaklanan büyük akarsu yataklarına sahip olan bölge, bu özellikleri sebebiyle son derece önemlidir.[6]

Golan Tepeleri, Siyonist İsrail'e, sadece Suriye'ye karşı değil aynı zamanda Irak ve Türkiye'ye karşı izlenecek politikalarda stratejik üstünlük sağlamaktadır. Golan Tepeleri'nde kurulan askeri gözetleme ve radar üslerinin sahip olduğu teknolojik imkânlar, binlerce kilometrelik derinliği kontrol edebilmektedir. Bu durum, İsrail'in bir anlamda Türkiye ile komşu olması anlamına da gelmektedir.

Golan Tepeleri, Siyonist İsrail açısından hem askeri hem ekonomik olarak stratejik önemi olan bir yerdir. Golan Tepeleri'nin yüksekliği iş-

2 Yom Kippur Savaşı 1973 Arap-İsrail Savaşı, 6 ila 25 Ekim 1973 tarihleri arasında Mısır ile Suriye'nin İsrail'e karşı başlattığı bir savaştı. Savaşın büyük bir bölümü, 1967'de İsrail tarafından işgal edilmiş Sina Yarımadası ve Golan Tepeleri'nde gerçekleşmişti.

3 UNDOF'un internet sitesindeki rapora göre, Ağustos 2024'te sayısı 1309 kişiden oluşurken bunlardan 1117'sini askerler, 59'unu subaylar ve 133'ünü de siviller oluşturuyor. Bu güce katkıda bulunan 10 ülke askerleri arasında ise Nepal, Uruguay, Hindistan, Fiji, Kazakistan, Gana, Butan, Çek Cumhuriyeti, İrlanda ve Zambiya yer alıyor.

4 https://kriterdergi.com/dosya-suriye/israilin-suriyeye-yonelik-saldirilarinin-arka-plani

5 Uluslararası toplum oybirliğiyle aldığı 497 (1981) Sayılı Güvenlik Konseyi Kararı ile işgalci İsrail bu hamlesini "geçersiz ve hükümsüz" olarak nitelendirmiş ve hiçbir ülke bunu meşrulaştırmamıştır. BM, İsrail işgalinin ve ilhakının yasa dışılığını yeniden teyit eden "İşgal Altındaki Suriye Golan" başlıklı Genel Kurul kararını her yıl kabul etmektedir (BM Suriye Temsilciliği, 2021).

6 https://www.insamer.com/tr/golan-tepelerinin-israil-acisindan-onemi.html

galci İsrail'e, komşu ülkelerin özellikle de Suriye ordusunun hareketlerini izlemek için mükemmel bir bakış açısı sağlamaktadır. Bölge güvenlik açısından göz ardı edilemeyecek kadar jeostratejik bir konumda ve zengin su yataklarına sahiptir. Su sıkıntısı çekilen bir coğrafyada Golan Tepeleri, önemli bir su kaynağıdır. Golan'da toplanan yağmur suları, Ürdün nehrini besliyor ve İsrail'in toplam su ihtiyacının üçte birini Şeria Nehri ve Golan Tepeleri'ndeki su kaynakları karşılamaktadır. Verimli tarım arazilerine sahip Golan Tepeleri'nin volkanik toprakları ise üzüm bağları, meyve bahçeleri ve büyükbaş hayvancılık için kullanılmaktadır. Golan Tepeleri ayrıca İsrail'in tek kayak tatil merkezine de ev sahipliği yapmaktadır.

İsrail, 9 Aralık 2024 itibariyle İşgale başlamıştır

Katil İsrail, zaman zaman -daha doğrusu istediği zaman- Suriye'de İran milislerine ya da Hizbullah'a ait olduğunu iddia ettiği yerleri bombalasa da 8 Aralık'a kadar topyekûn bir saldırı gerçekleştirmemişti. 8 Aralık 2024'te, Suriye'de Baas rejimi çökünce, işbirlikçi hain Beşşar Esad'ın verdiği koordinatlar çerçevesinde işgalci İsrail, Suriye'de (8-14 Aralık tarihleri arasında) 600 civarında saldırı gerçekleştirmiştir. Bu yerler arasında Lazkiye limanında bulunan Suriye donanmasına ait gemiler, Suriye ordusuna ait silah depoları, cephanelikler, havaalanı ve korunaklar hedef alınmış ve bu kapsamda Suriye ordusunun envanterinde bulunan; hava savunma sistemi bataryaları, savaş uçağı, helikopter ve diğer hava araçlarıyla, tank ve zırhlı personel taşıyıcı gibi araçlar imha edilmiştir.

Siyonist İsrail, 8-30 Aralık 2024 tarihleri arasında Suriye'nin güneyinde birçok yerleşim alanını işgal etmiştir.

Bu yerler arasında;

- Kuneytre ilini ve Şam kırsalında bazı bölgeleri,

- Suriye-Ürdün sınırındaki Dera kırsalında dokuz kilometre ilerleyerek bölgedeki Kuya köyü ve tarihi El-Wehdah barajı bölgesi,

- Kuneytra bölgesi ile Dera arasındaki sınırda yer alan Sayda köyü yakınlarındaki askeri bir bölge bulunmaktadır.

Ayrıca Kuneytra'da devlet binalarına el koyarak Suriyeli memurları zorla dışarı çıkarmış, diğer bir ifade ile sivil yönetime de el koymuş ve bölgedeki Sünni Arapları Kuneytra ve çevresini terk etmelerini sağlayarak Şam'a tehcire zorlamıştır.

İşgalci Netanyahu, 23 Şubat 2025 Pazar günü yaptığı açıklamada: "HTŞ ya da yeni Suriye ordusu güçlerinin Şam'ın güneyindeki bölgeye girmesine izin vermeyeceğiz. Güney Suriye'nin, Kuneytra, Dera ve Suveyda vilayetlerinin tamamen askerden arındırılmasını talep ediyoruz"[7] şeklinde konuşmuştur.

İsrail, Türkiye'nin Suriye'de Üs Kurmasını Engellemiştir

İşgalci İsrail, bir taraftan Suriye'nin askeri kapasitesini yok etmeye çalışırken bir taraftan da Türkiye'nin Suriye'de etkili olmasını engellemek için saldırılarını yoğunlaştırmıştır. Bu çerçevede Türkiye'yi engellemeye yönelik ilk saldırı, 21 Mart'ta Siyonist savaş uçakları, Palmira ve Tiyas (T-4)[8-9] Hava Üssü'ndeki askerî noktalara eş zamanlı olarak düzenlemiştir. Bu saldırıdan dört gün sonra 25 Mart'ta, bu defa 'hava üstünlüğünü koruma' iddiasıyla T-4 üssünü yeniden hedef almıştır. Saldırının ardından yapılan açıklamada, "Üssün stratejik askerî unsurları içerdiği ve bu tür kapasite inşalarının engellenmesinin İsrail'in güvenliği açısından kritik olduğu" öne sürülmüştür. En kapsamlı Siyonist saldırı ise 2 Nisan tarihinde gerçekleşmiştir. Siyonist savaş uçakları bu kez yalnızca T-4 hava üssünü değil, aynı zamanda Hama'daki askerî havaalanını ve Şam'daki askerî tesisleri hedef almıştır.

İsrail merkezli bir güvenlik kaynağının Jerusalem Post gazetesine yaptığı açıklamada, "Suriye'de herhangi bir Türk hava üssü, İsrail'in operasyonel özgürlüğünü baltalayacağını çünkü

7 https://www.mepanews.com/israil-suriye-topraklarina-goz-dikti-guney-bolgeleri-askerden-arindirin-71130h.htm

8 Tiyas (T-4) Hava Üssü, 'Suriye'nin en büyük hava üssü' olarak bilinmekte olup Suriye Hava Kuvvetleri'ne ait eski bir askerî üstür. Humus vilayetinde, Tiyas'ın kuzeyinde ve antik Palmira kentinin batısında yer almaktadır.

9 Reuters'a göre İsrail, Suriye İç Savaşı süresince Suriye ordusu ve İran Devrim Muhafızları Kudüs Gücü tarafından aktif olarak kullanılan üsse ilk saldırısını 10 Şubat 2018'de gerçekleştirmiş ve saldırı sonucunda üssün ana gözlem kulesi yok edilmiştir.

bunun potansiyel bir tehdit" olduğunu, bu nedenle hava operasyonlarıyla bunu engellemek istediklerini ve kendilerine yönelik hiçbir tehdide izin vermeyeceklerini belirtmiştir.[10]

Siyonist Savunma Bakanı İsrael Katz, 3 Nisan'da yaptığı açıklamada Cumhurbaşkanı Şara'yı uyarmış ve "İsrail'e düşman güçlerin Suriye'ye girmesine ve İsrail'in güvenlik çıkarlarını tehlikeye atmasına izin verirseniz, çok ağır bir bedel ödersiniz. Dünkü hava kuvvetleri faaliyeti... geleceğe yönelik açık bir mesaj ve uyarıdır. İsrail Devleti'nin güvenliğinin zarar görmesine izin vermeyeceğiz" şeklinde tehdit etmiştir. Ancak Katz, hangi güçlerin "düşman" olduğunu ayrıntılı olarak açıklamamış, Dışişleri Bakanı Gideon Saar ise, İsrail'in, Türkiye'nin Suriye'de oynadığı "olumsuz rolden" endişe duyduğunu belirterek düşmanın kim olduğu belirtmiştir.

İsrail adım adım ilerliyor, istediği yeri istediği zaman bombalamaktan çekinmiyor. Türkiye'yi de hedefine koymuş ve düşman olarak görüyor. Türkiye'nin Trump'a güvenmesinin ya da biz İsrail ile karşı karşıya gelmek istemiyoruz sözlerinin hiçbir anlamının olmadığını –gereğini yapmazsa- çok yakında görecektir.[11]

2 Nisan 2025 tarihli haberde, RT televizyonu Suriye Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamasını kaynak göstererek, Yahudi varlığının Suriye'deki havalimanlarını hedef alan ağır hava saldırıları düzenlediğini bildirdi: "İsrail güçleri, 30 dakika içinde ülke genelinde beş farklı bölgeye hava saldırıları düzenledi. Saldırı, Hama Askeri Havaalanı'nın neredeyse tamamen yıkılmasına, onlarca sivilin ve askeri personelin yaralanmasına yol açtı. Suriye Dışişleri Bakanlığı yaptığı açıklamada, "Bu askeri gerilim, Suriye'yi istikrarsızlaştırmak ve Suriye halkının acılarını daha da ağırlaştırmak için kasıtlı bir girişimdir" ifadeleri kullandı. Suriye'nin orta kesimlerinde yer alan bu askeri üsler, Türkiye'nin yeni Suriye hükümetiyle yaptığı anlaşma çerçevesinde askerî üsler kurmayı planladığı yerlerdir.

"İsrail Dışişleri Bakanı, utanmadan sanki kendi toprakları imiş gibi –ki o topraklar da kendisinin değil işgal ettiği topraklardır- Türkiye'yi Suriye'de "olumsuz bir rol" oynamakla suçlamaktadır. "İsrail" Savunma Bakanı ise Suriye lideri Ahmed Şara'yı uyararak, "düşman güçlerin" ülkesine girmesine izin verirse "çok ağır bir bedel ödeyeceği" tehdidinde bulunmuştur... Bu insanlık katilleri 'köpeksiz köyde eli değneksiz gezmeye alışmışlardır.' Eğer Siyonist güruh tarafından Suriye toprakları işgal edilirken, güneydeki yerleşim yerlerinde askeri üsler kurulurken, başkanlık sarayı, istihbarat binası, genelkurmay başkanlığı bombalanırken karşı bir tavır geliştirmiş olsaydı, bu tür tehditler yapılamazdı. Çünkü orman kanununda; aslanların sessiz kaldığı yerde çakalların vızıltıları duyulur, şeklinde bir kural vardır.

Siyonist İsrail Suriye yönetimi ile birlikte Türkiye'yi de tehdit ediyor. Bu nedenle Türkiye'nin üs kuracağı yerler bombalanmış ve bu üslerin hazırlık çalışmalarında bulunan Türkiye vatandaşı üç mühendis de katledilmiştir. Türkiye yetkilileri Siyonist İsrail'in bu saldırıları ve tehditleri karşısında yaptıkları açıklamalar sadece biz İsrail ile Suriye üzerinde karşı karşıya gelmek istemiyoruz. Bunlardan cesaret alan Siyonist katiller ise daha da ileri giderek hem saldırılarını hem de tehditlerini yoğunlaştırmışlardır.

Sonuç olarak:

- Şara yönetimi, ABD'ye ve dolayısıyla Trump'ın iltifatlarına, övgülerine asla güvenmemelidir. ABD, yerine göre havuç, yerine göre de sopa politikasını uygular. Suriye'ye karşı şimdilik havuç politikası izlemektedir. Bu, ilânihaye devam edecek anlamına gelmez. Akrep gibidir, fırsatını bulduğu zaman sokmaktan asla vazgeçmez. Trump ve ülkesi ABD, deniz düşünce sarınılan yılandan çok daha tehlikelidir. Bu da asla unutulmamalıdır.

- Şara'nın, CIA'nın eski direktörü General David Petraeus yaptığı görüşmede, "Suriye'nin ABD ile çıkarlarının örtüştüğünü ve iş birliği yapmak istediğini" söylemesi asla doğru değildir. Bu, ABD'yi tanımamak anlamına gelir. Acaba Suriye'nin hangi çıkarı ABD'nin çıkarları ile örtüşüyor? PKK/PYD, IŞİD, Siyonist İsrail'i Suriye'nin başına bela eden, Beşşar Esad dö-

10 https://www.haber7.com/dunya/haber/3518483-israildeturkiye-endisesi-bizim-icin-tehdit; https://www.cumhuriyet. com.tr/dunya/israil-turkiyenin-yerlesecegi-iddia-edilen-ussu-vurdu-suriyede-2315474

11 https://www.gencbirikim.net/dergi_arsivi/2025/NI%CC%87SAN2025GB.pdf

neminde Suriye'de gerçekleştirilen katliamlara ses çıkarmayan, hatta zımni destek veren ABD değil midir.

Suriye'ye ait olan Golan Tepelerini Siyonist İsrail'e bağışlayan Trump değil midir?

Şu bilinmelidir ki, Trump ve ABD, Suriye için de bölge halkları için de en tehlikeli devlettir. PKK/PYD, hatta Siyonist İsrail'den daha tehlikelidir. Çünkü bölgedeki –bize göre- bütün terör örgütlerinin arkasında ABD bulunmaktadır. Böyle bir ülke ile ancak darbecilerin, Siyonist İsrail'in çıkar ilişkileri olabilir, Suriye'nin asla!

- Şara'nın, bölgeden İran milislerini ve Hizbullah'ı kovduk[12] şeklindeki açıklaması da asla kabul edilemez. Evet, İran da, Hizbullah da Esad ailesi ile birlikte Suriye'de katliam gerçekleştirdi. Bu doğru! Peki ya ABD? Gazze'de, Lübnan'da, Irak'ta, Yemen'de, Somali'de yüz binlerce masum insanın katledilmesinin tek sorumlusu ABD değil midir? Hele hele bu sözü; ABD'de, ABD merkezli televizyon kanalı CBS'e söylemesi asla doğru olmamıştır.

- ABD'nin Şam merkezinde hava üssü kuracağına ilişkin haberler yalanlansa da yoğun olarak ulusal ve uluslararası basın tarafından gündeme getirilmektedir. ABD'nin Şam'da üs kurması sadece Şam için değil bütünüyle bölge için çok tehlikelidir. Üsse gerekçe olarak ileri sürülen ABD zaten Suriye'de var düşüncesi ise asla doğru değildir. Esad yönetimi döneminde İran da, Rusya da rejimin izin ve onayı ile Suriye'ye gelmişti. Ama ABD, BM kurallarına göre işgalci olarak Suriye'de bulunmaktaydı. Eğer Şara yönetimi ABD'ye üs için izin verirse o zaman meşru olarak bulunmuş olur. Bu ise asla kabul edilemez.

- Suriye hükümetinin, ABD öncülüğünde 2014 yılında kurulan IŞİD karşıtı uluslararası koalisyona katılması da asla doğru olmamıştır. Suriye yönetimi ne yaparsa yapsın ABD'nin menfaatlerini koruduğu müddetçe, ABD'nin dolayısıyla da Trump'ın övgüsünü kazanır. Aksi halde vakit geçirilmeden Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro gibi düşman hedefine konur.

- Siyonist İsrail Suriye'de istediği yeri her gün bombalamakta, istediği yerlere baskın yaparak tutuklamalar yapmakta ve askeri üsler kurmaktadır. Suriye'nin çeşitli yerlerinde 19 askeri üs kurmuştur. Suriye ordusunun, Suriye'nin güneyine inmesini yasaklamıştır. Trump, tavşana kaç tazıya tut misali Şara'yı överken hediye gönderirken, Siyonist İsrail saldırılarını devam ettirmekte ve işgal alanlarını genişletmektedir. Suriye adeta yolgeçen hanına dönmüş vaziyettedir. Suriye yönetimi ise sadece kınamakla yetinmektedir.

- Ama biz bütün bu olup bitenlere ve ABD'deki görüşmelere rağmen Şara'nın dik duruşunu devam ettireceğine inanıyoruz. 2003 yılında Irak'ta, ABD'ye karşı Ürdünlü Musab ez-Zerkavi ile birlikte mücadele eden Muhammed Colani (Şara), ABD'nin, İsrail ve SDG kanalıyla uygulamaya çalıştığı emperyal amaçlı politikalara mutlaka dur diyecektir. Çünkü gerek Irak'ta gerekse Suriye'de verdiği mücadele, küfre, şirke emperyal ve Siyonist güçlere karşı da aynı mücadeleyi vereceği beklentimizi güçlendirmektedir.

Genç Birikim dergisi Eylül (2025) sayısında çıkan yazımın son bölümünde yazdığımı tekrar ederek sözlerimi bitirmek istiyorum:

Siyonist İsrail'in anladığı tek şey, güçtür. Bu, yeni Suriye yönetimi tarafından gösterilmeden Siyonist katillerin saldırıları asla durmayacaktır. Suriye'de muhalifler, Nusayri rejimine karşı 14 yıl savaşmışlardır. Üstelik Esad rejiminin arkasında Rusya, İran ve ABD olduğu hâlde bu mücadele verilmiştir. Böylesi bir mücadele tekrar göze alınmazsa Suriye'nin 4'e, 5'e bölünmesi kaçınılmaz olacaktır.

Siyonist İsrail'e, PKK/PYD'ye ve azgınlaşan Dürzilerle Nusayrilere güç gösterilmezse Suriye'ye ve dökülen kanlara yazık olacaktır. Şu denebilir, "Suriye'nin ne gücü var ki?" O zaman Suriye parçalanır. Aslında bu keferelere güç gösterildiği zaman olacaklarla şimdi olanlar arasında çok fark olmayacaktır. Suriye'de 14 yıl savaşmış mücahitler, hâlâ Suriye'deler. Bunların verecekleri savaş, sıradan bir mücadele de olmayacaktır.

12 https://www.yenisafak.com/dunya/suriye-cumhurbaskani-sara-irani-bolgeden-kovduk-4750977

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Davet-Cennet Ayrılmazlığı

Fatih PALA
fatihpalafatih@gmail.com

Dünyaya, hidayete, rahmete, merhamete, adalete ve davete gözlerimizi açtıran Rabbimiz Allah'a (c.c) hamd olsun. Hayatıyla ve davetçiliğiyle bizlere mükemmel bir numune-i imtisal olan yüce Allah'ın Rasulüne (sav) salât u selam olsun.

Eğer bir yerde gündem cennet ise, sözler hep cennetli ise, cennetle yatılıp cennetle kalkılıyorsa, hayalleri süsleyen hep ama hep cennet ise; işte o vakit, orada cehennemin gözyaşlarına şahit olabilirsiniz. *Cennet* denip cennet isteniyorsa, cennet işleniyorsa; cehennemin, istenmediğinin farkına vararak arkasına bile bakmadan çekip gittiğini göremeseniz de hissedebilirsiniz.

Eğer bir yerde gündem cennet ise, sözler hep cennetli ise, cennetle yatılıp cennetle kalkılıyorsa, hayalleri süsleyen hep ama hep cennet ise; işte o vakit, orada cehennemin gözyaşlarına şahit olabilirsiniz. Cennet denip cennet isteniyorsa, cennet işleniyorsa; cehennemin, istenmediğinin farkına vararak arkasına bile bakmadan çekip gittiğini göremeseniz de hissedebilirsiniz.

Cennete doymak isteyenlerin, cennette yaşamaya niyetli olanların yükleneceği bir vazifedir davet/tebliğ. Aziz peygamberlerimizden (yüce Allah'ın selamı onların üzerine olsun) bizlere mirastır davet. Cennet gibi "sonların en güzeli"ne, daha doğru bir ifadeyle "başlangıçların ve meskenlerin en muhteşemi"ne davet eder bizleri "davet" sorumluluğu.[1]

Cennet ucuz değil, cehennem de lüzumsuz değil

Şanı yücelerden de yüce ve ekber olan Allah (azze ve celle), kendisine kulluk, ibadet ve itaatle geçirmemiz için, bizi gönderdiği şu geçici ve sonlu dünya âleminde; ya rızası doğrultusunda bir yaşam sergileyip sonsuz mükâfatlar ve ecirler yurdu olan cenneti kazanacağımızı, ya da nefsî arzulara, şeytanî yolla-

1 Yazı boyunca geçecek olan *cennet* ifadelerini aynı zamanda *davet* olarak okuyup değerlendirmeniz rica olunur.

ra uyarak ömür tüketip feci ve elim azapların olduğu alevler diyarı cehenneme düşeceğimizi, gerek kerim kitabı Kur'an'la gerekse şerefli elçisi Muhammed Mustafa'nın (aleyhisselatu vesselam) sünnetiyle bize bildirmiştir. Bunun böyle olduğuna, bütün müminler iman eder ve tercihlerini cennetten yana yapmanın somut halini, hayatlarıyla ispat etmeye gayret ederler. Hakiki ve ideal cennet kazanımının başka yolu yoktur. Diğer şekilde, 'cenneti arzulamayan bir tek insanla bile karşılaşmanın mümkünsüzlüğü'nün şaşkınlığını yaşamıyor değiliz. "İdealite" ile "realite"nin çatıştığı en belirgin noktalardan birisi olarak sayabiliriz bu durumu. İnsanların ekseriyetinin cennet hayalleri kurduğu ama cennet için kıllarını bile kıpırdatmadıkları apaçık ortadadır. Böylesi zıtlıklara hayatlarında cömertçe yer verenlere, ya 'Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu!' ya da amiyane tabirle 'Yok öyle üç kuruşa beş köfte!' demek gerek. Zira *"cennet ucuz değil, cehennem de lüzumsuz değil."* Bu sözün ardına *"Zalimler için yaşasın cehennem"*i de ekleyelim ki, dünya zulmünü göğüslerini gere gere, kanla doldurdukları göbeklerini kaşıya kaşıya sırtlayan zalimler, ayaklarını denk alsınlar ve cehennemin narında en yakın zamanda kavrulsunlar inşallah!

İnsan kendini bildi bileli yeryüzünde cennet konuşulur. Bu demek oluyor ki cennet ve dünya söyleşisinin ilk muhatapları Âdem babamız ve Havva validemizdir (Selamların en güzeli onların üzerine olsun). Onlar ki yeryüzü sürgününde cennete ulaşmanın yollarını birlikte arayanlardır. Bizler ki onların çocukları olarak o gün bugündür cenneti konuşuyoruz, ona varabilmenin kilometre taşlarını bizlere öğretecek araştırmalar içine giriyoruz. Bizim konuşmamızla kalmayacak elbette bu cennet muhabbeti, bizden evvel konuşulduğu gibi bizden sonra da konuşulmaya devam edilecektir. 'İnsanlığın en kadim meselesi' denilen meseleler vardır ya hani, cennet de onlardan biridir hiç şüphesiz. Şu halde olacakları tahmin etmek zor değil; her doğan erkek yeni bir Âdem olacak, Havva'sını bulacak ve beraberce cenneti, cennete ermenin, cennete layık olmanın yollarını aramaya koyulacak. Velhasıl ata yadigârı bir arayışı, geçmişten geleceğe taşımanın bahtiyarlığını yaşayacak. Bu denli yüklenişe can kurban! Bundan uzak durma bedbahtlığına kim düşer ki?

Azık; inanç, azim ve sabır!

Cenneti, insan önce kendinde; içinde, kalbinde, zihninde, tüm hücrelerinde yaşamalıdır. Sonra evinde, barkında, eşinde, aşında, evlatlarında, ana babasında, kardeşlerinde, bahçesinde, sokağında, caddesinde, mahallesinde,

bulvarında, okulunda, iş yerinde, köyünde, kasabasında, ilçesinde, vilayetinde, bölgesinde ve dahi tüm ülkesinde yaşamaya, yaşatmaya yönelmelidir. Harita büyük, evet farkındayız; lakin olacağı da, olması gerekeni de bu! Büyük hedeflere, ülkülerin en büyüğüyle varılır. Düzlüklerden yüce dağlara gözleriyle hülya dizenler, öyle bir güne ererler ki; gözleriyle bakma devri geçmiş de ayaklarıyla basıvermişler o gözlerini alamadıkları zirvelere. Azık mı? *İnanç, azim ve sabır!*

İnsanların içi cehenneme dönmüşken, hayatlar cehennem rengine bürünmüşken cennet nasıl bulunur, onunla nasıl olunur ki? İçinden yanmayan dışına ışık vermez imiş. Kendinde, benliğinde vahyin nurlarını barındırmayanlar, ölçü olarak biricik rehber ve kılavuz olan Elçi'yi (aleyhisselatu vesselam) almayanlarda nasıl bir cennet algısı olabilir ki? Evine geldiğinde eşine, aşına, çocuğuna cehennem kesilenlerde, cennet düşü nereye düşer ki? Yaratan'ın rahmetine sığınanlar, kulluğu yalnızca O'na yapmakla beraber yardımı da yalnızca O'ndan isteme müminliğini gösterenler ancak cennet surlarına sancak dikebilir. Eşler, neden hanelerini cennetten bir bahçeye çevirmek gibi bir mutluluğa imza atmak dururken, cehennem çukuru olsun için huzurlarına neşterleri vurur da vururlar? Evlerde cennet melteminin esmesi, hane sakinlerinin elinde. İçeri girerken hemen kapı önüne bırakılan ayakkabılar misali; akıllardaki, kalplerdeki bütün şerleri, şeytanilikleri de dışarıda bırakmalı hane ehli. Toplumu toplum eden adımlar ailelerde mevcut olduğuna göre, cennetin ışıkları buradan, hemen evlerden yanmalıdır. Cennet renkli aydınlık şuleleri, insan yapısı modern ampulleri sonda bırakır.

Cennet iklimini oluşturmanın yolu, muhkem bir cennet/davet dili kurmaktan geçer

Sınırlı ve geçici olan dünya hayatına bağlanmanın, ayakları ve kalpleri kaydırıcı şeytandan mülhem hile ve desiselere kanmaktan sakınmak için lazım gelen davettir. Aklı başında bir insan ve dahi bir Müslüman, sonu gelmeyecek olan bir mükâfat *okyanusunu* mu tercih eder yoksa her an kuruyup son bulma ihtimali olan bir oyun ve eğlence *gölünü* mü? Aklın yolu bir olduğuna ve patikalara gerek kalmadığına göre cevap, malumun ilamı olacaktır.

Cennet iklimini oluşturmanın yolu, muhkem bir cennet/davet dili kurmaktan geçer. Şimdiye değin, yılanın deliğinden çıkması için kullanılan tatlı dil; şu saatten sonra yılanların deliklerine ebediyen tıkılması, hapsedilmesi ve acıların, hüzünlerin, sorunların, kavga ve kargaşaların nihayetlenip tüm bunların yerine imanın, ihlâsın, cihadın, sevginin, huzurun, şefkatin, barış ve esenliğin hâkim olması adına kullanılmalıdır, kullanılmak zorundadır.

Kalıcı olan güzellik, bir cennet doğuşu getirendir

Ahiret yolcusu bütün kulların, dünya üzerindeyken kalıcı güzelliğe kilitlenmeleri gerekir. İçinde hayânın, edebin, başkası için de yaşamayı öğrenmenin, sevginin, sevginin kaynağından beslenmenin, insan olmanın ve insan kalmaya çalışmanın, hesabı kolay kılmanın, Rabbe ibadetin hakikatiyle bağlanmanın ve cenneti yaşamanın olduğu bir *kalıcı güzellik*… Kalıcı olan güzellik, bir cennet doğuşu getirendir. Kalıcı olan güzellik, davetle başka yürekleri en güzelle buluşturmak, tanıştırmak, barıştırmak ve kaynaştırmaktır.

Unutulmaya, unutturulmaya yüz tutmuş izzetli bir tavrın, tarzın ve hatta farzın ta kendisidir davet. Onu yaşayan, onu yaşatan; gerçek kurtuluşun, cennetin taliplisi olacaktır. Gayelerin en ulvisi olan yüce Allah'ın rızasına erişecektir. Her gün veya her hafta veya her ay veya her yıl yeni bir kişiyi tevhidin hakikatiyle tanıştırmanın hayali, gayreti ve umudu ile yaşayanlara ne mutlu! Yüce Rabbimiz, bizleri de onlardan eylesin. Âmin.[2]

2 Yazı oluşturulurken Necip Cengil'in *Cenneti Yaşamak* (Çıra Yay., 2010 İst.) kitabından faydalanılmıştır.

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Davet Sofrası

Taşkın ÖNEL

Sofrasında rahmet olanın, elbette davet etmeye hem yüreği olur hem de ikramı. Misafirperverlik hamuruyla yoğrulmuş olan Müslüman'ın, sofrası her zaman bereketlidir, kendi de bu bereketten istifade ettiği gibi aile efradını, ahbaplarını, komşularını da bu bereketten nasipsiz bırakmaz. Kapısı hep açıktır yoldan geçenlere, kapıyı çalanlara, vefayı bilenlere, nasip arayanlara. Kim olursa olsun, hiçbir ayrım gözetmez Müslüman, sofraya buyur eder. Allah ne verdiyse hep birlikte nasiplenirler, tadarlar, doyarlar vesselam.

Bu sofrada haram yoktur, nimetler hep helal dairesinden devşirilmiştir. Sofraya konan her nimetin berraklığı hem suretinde hem lezzetinde aşikârdır, herkes bu lezzete aşinadır. Zira hepsinin de sofrasında bu bereket ve temizlik vardır. Kimsenin kısmetinden koparılmamıştır, sofradaki nimetler. Hepsi de sofra sahibinin has bahçesinden toplanmıştır. Komşunun rızkına göz koymamıştır, tavuğu kaz görünmemiştir. Has bahçenin nimetleri ile iktifa etmiştir, her sofra sahibi.

Bu sofrada asık yüzler yoktur, sofranın müdavimleri her daim güler yüzlüdür, sadaka dağıtırcasına. Kimsenin kalbi incitilmez, kem söz söylenmez, kimse hor görülmez. Lokmalar asla sayılmaz ve hiç kimse en çok lokmayı ben yiyeyim tasasında da değildir. Aksine herkes, davetli daha çok yesin telaşesi içindedir. İkram etmenin sofraya halel getireceğini düşünmez, tam tersine sofra, paylaştıkça daha da bereketlenir. Doyuncaya, tıksırıncaya, çatlayıncaya kadar yemek derdi sarmaz hiçbirini. Herkes kararınca yeme düşüncesindedir ve kimsenin nimeti sonraya saklama endişesi de yoktur. O an ihtiyaç duyduğu kadarıyla ilgilenir her misafir. Sonranın telaşı da kaygısı da yoktur kimsede.

Bu sofrada haram yoktur, nimetler hep helal dairesinden devşirilmiştir. Sofraya konan her nimetin berraklığı hem suretinde hem lezzetinde aşikârdır, herkes bu lezzete aşinadır. Zira hepsinin de sofrasında bu bereket ve temizlik vardır. Kimsenin kısmetinden koparılmamıştır, sofradaki nimetler. Hepsi de sofra sahibinin has bah-

çesinden toplanmıştır. Komşunun rızkına göz koymamıştır, tavuğu kaz görünmemiştir. Has bahçenin nimetleri ile iktifa etmiştir, her sofra sahibi. Çünkü sofranın nimetleri az da olsa çok da olsa doyurur sahibini de davetlilerini de.

Bu sofra her daim kurulur hanenin uğrak yerine ve kapı da sonuna kadar açıktır ki ihtiyaç duyan herkes çekinmeden buyursun da nasibini alsın diye. Çekinmesin kimse, sofrayı görünce ihtiyacını fark edip nasibine düşeni rahatça alabilsin diye.

Sofra kadar sofranın sahibi de temizdir, müşfiktir, güler yüzlüdür, cömerttir, davetkârdır. Suretinde, suret-i haktan nişaneler vardır. Her görenin muhabbet beslediği bir tebessüm konuvermiştir dudağının kenarına. İçini ısıtır bakanların, sofraya davet edilmeden oturası gelir görenlerin. Bu sofra rahmet sofrasıdır, sahibi mümindir, muhlistir. Âlemlerin rabbinden talimlidir hane halkı, sofra sahibi ve yine âlemlere rahmet dağıtmaya namzettir. Hodgâm olmaz hiçbir vakit, her daim digergâmdır. Kendini bir nebze olsun öne sürmez, illa ki hane halkı, mümin kardeşi gelir en önce.

İşte bu sofra insanlığın yeryüzünde bulunduğu ilk günden beri kurulmuştur ve ilanihaye kurulu kalacaktır. Sahipleri değişir, davetliler değişir ama sofra hep var olacaktır, var olageldiği gibi. Tevhit ile süslenen gönüllerin, muvahhit sofrasıdır bu sofra. Allah'ın azze ve celle terbiyesiyle terbiyelenmiştir sofranın sahipleri, işte sırf bu yüzden hiçbir vakit eksik olmaz yeryüzünden bu sofralar. Dünyanın her yerinde, mutlaka biriyle karşılaşır, sofrayı bulmak isteyenler. Sahibi beyazdır kimi yerde, kimi yerde siyah, kimi beyaz ancak sofra nimetleri hep aynıdır, değişmez. Kudret helvasından ve bıldırcın etinden lezzetlerle karşılaşır, sofraya oturan.

Yüreği acıkınca her kulun, oturması gereken bir sofra bulmak, bu sofraya oturmak dahası böyle bir sofra kurmak ihtiyacı olmalı, arayışı bulunmalı. Bu davet sofrasıdır, bereketi asla bitmez, müdavimi azalmaz, sahibi çalmaz, cimrilik etmez.

Buyrun dostlar, kardeşler rahmet sofrasına, davet sofrasına.

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Davete Kimin İhtiyacı Var?

Emrah DOĞRU

Yaratılış gayemiz Allah'a kulluk etmektir ve bunu değiştirecek hiçbir güç yoktur. Allah'ın emirlerine, peygamberine ve Kur'an'a karşı gelenler ise davete muhtaçtır. Günümüzde birçok kimse İslâmî davet ile tebliğ kavramlarını birbirine karıştırmaktadır. Bu durumu kısaca şöyle özetleyebiliriz:

Kur'an'daki eğitimle ilgili olduğu düşünülen tebliğ kavramı, İslâm öğretisinin tüm insanlara ulaştırılması anlamına gelir. Davet ise Müslüman olmayanların hiçbir zorlama olmaksızın dine çağrılması için kullanılan bir kavramdır. Yani tebliğ ile davet ayrıdır; karıştırılmamalıdır. Davet sadece kâfir olanlara güzel bir üslupla, zorlama olmadan yapılmalıdır.

Rabbimiz bir ayetinde şöyle buyurmaktadır: **"Firavun'a git. Çünkü o iyice azdı."** (Tâhâ, 24)

Bugün Müslümanlar davetçi olması gerekirken tam tersine davete muhtaç hâle gelmiştir. Allah'ın dininin temsilcisi olması gerekirken kendilerini bile temsil edemez duruma düşmüşlerdir. Başta söylediğim gibi normalde İslâmî davet kâfirlere yapılırken bugün Müslümanların davete daha çok ihtiyaçları vardır. Çünkü yaşadığımız ortamda ve İslâm coğrafyasında Müslümanlar maalesef dinlerini unutmuş ve sadece dünya merkezli bir yaşantı içine girmişlerdir.

Nitekim Hz. Musa Firavun'a gitti ve onu Allah'ın dinine davet etti. Firavun, Allah'ın dinini sihir olarak görmek istese de hakikati değiştiremezdi. Büyük kâfirler hakikatleri görmek ve işitmek istemezler. Firavun hakikati son anda anlamış ve secdeye kapanmış olsa da artık çok geç olmuştu. Firavun'dan daha büyük kâfir ise Ebû Cehildir; ölüm anında bile İslâm'a olan kini geçmemiş, hiçbir daveti kabul etmemiştir. Velîd b. Mugîre ile Ebû Cehil, kendi kabilelerinden olmayan birinin peygamberliğini hazmedemedikleri için Hz. Muhammed'e inanmayacaklarını açıkça söylemişlerdir ve büyük kâfir olarak cehenneme doğru yol almışlardır.

Peygamberlerin hepsi dönemlerindeki insanları Allah'ın şeriatına davet etmişlerdir. Asla bıkma ve usanma göstermemişlerdir. Peygam-

berlerden Hz. Nuh (a.s.) 950 yıl yaşamış ve bu süre boyunca daveti hiç bırakmamıştır. 950 yıl boyunca Allah'ın dinini anlayanların sayısı çok azdı; hatta kendi oğlu bile hakikatleri anlayamamıştı.

Bugün ise Müslümanların sayısına bakınca çok kalabalık görünseler de işlev, yaşantı ve uygulama açısından çoğunun sadece "söylem Müslümanı" olduğu görülmektedir. Hem Müslümanım diyorlar hem de tağutlara meylediyorlar. Şirki önemsemiyorlar. Namaz kılmayı bırak, namazın nasıl kılındığını dahi bilmiyorlar. "Allah dünya işlerine karışmaz." diyerek Allah'ın hükmüne başkaldırıyorlar. Yani Allah, insanların isteklerini versin ama insanlar kendi düzenlerine Allah'ı karıştırmasın istiyorlar.

Bugün dünyadaki Müslümanların birçoğu kâfirlere özenmekle meşguldür ve o yolu kurtuluş ve çağdaşlık olarak görmektedirler. Müslümanlar ifsat, fitne, fesat, kaos ve kargaşa içinde nereye gittiklerini bilmeden kimlik bunalımı yaşamaktadır. Dünyanın birçok yerinde Müslümanlar aşağılanmış, değersizleştirilmiş, horlanmış, katledilmiş, ezilmiş ve sömürülmüştür. Şahsiyetleri, gururları, ırz ve namusları ayaklar altına alınmıştır. Müslümanlar Allah'ın dininden uzaklaştıkça kâfirlere meyledip onlardan medet umar hâle gelmişlerdir.

Bugün Müslümanlar davetçi olması gerekirken tam tersine davete muhtaç hâle gelmiştir. Allah'ın dininin temsilcisi olması gerekirken kendilerini bile temsil edemez duruma düşmüşlerdir. Başta söylediğim gibi normalde İslâmî davet kâfirlere yapılırken bugün Müslümanların davete daha çok ihtiyaçları vardır. Çünkü yaşadığımız ortamda ve İslâm coğrafyasında Müslümanlar maalesef dinlerini unutmuş ve sadece dünya merkezli bir yaşantı içine girmişlerdir. Müslümanlara İslâm'ın kurallarını anlattığımızda anında kendimizi tartışmanın içinde bulmamız da bundandır. Allah'a, peygambere ve kitaba iman ettiğini söyleyen birçok Müslüman Allah'ın ayetlerini kafalarına göre yorumlamakta, Peygamber'in sünnetini ve hadislerini yok saymaktadır.

Bugün davete muhtaç olan bu "Müslümanım" diyenlere önce İslâm'ı anlatmak gerekmektedir. Çünkü inandıkları dini bilmez durumdadırlar.

Rabbimiz ayetinde şöyle buyurmaktadır: **"Âlemlere uyarıcı olsun diye kulu Muhammed'e Furkan'ı indiren, göklerin ve yerin hükümranlığı kendisine ait olan, hiç çocuk edinmeyen, mülkünde ortağı bulunmayan, her şeyi yaratıp ona bir nizam veren ve mukadderatını tayin eden Allah yüceler yücesidir."** (Furkan 1–2)

Hiç kimseye muhtaç olmayan, her şeyin sahibi olan Allah'a başkaldırmak; bir gün mutlaka O'na döneceğinin farkında olmadan yaşamak, davete muhtaç olan insanların -hatta Müslümanların- acınacak durumunun göstergesidir. Hâlbuki davet bir ibadettir ve sürekli olması gerekir.

Rabbimiz başka bir ayetinde şöyle buyurmaktadır: **"Bunların gidişatı tıpkı Firavun ailesi ve onlardan öncekilerin gidişatı gibidir. Onlar da Allah'ın ayetlerini inkâr etmişlerdi de Allah onları günahları sebebiyle yakalamıştı. Allah güçlüdür; O'nun cezası şiddetlidir."** (Enfâl 52)

Rabbimizin uyarıları korkunç ve dehşet vericidir. Aldırış etmeyenler bu ayetlerin muhatabıdır. Bu uyarıların muhatabı olmamak için Allah'ın dini için mücadele etmeliyiz. Mücadelemiz tevhid üzere olmalıdır. Tevhidsiz bir mücadele boştur ve her daim yıkılmaya mahkûmdur.

Rabbimiz ayetinde şöyle buyurmaktadır: **"Müşrikler istemeseler de dinini bütün dinlere üstün kılmak için peygamberini hidayet ve hak ile gönderen O'dur."** (Saff 9)

Son olarak, İslâm'ı önemsemeyenler bilmelidir ki Rabbimiz nurunu tamamlayacaktır. İslâm'dan yüz çevirenler ve kâfirlerin yanında mutluluk arayanlar, davete muhtaç hâle gelenler, pişman olacakları günü mutlaka göreceklerdir.

Rabbim ayaklarımızı dini üzere sabit kılsın. Âmin.

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Nasıl Davet Edelim?

Sercan AKBAYRAK

Bismillahirrahmanirrahim.

Müslüman için davet sorumluluğu, Allah Teâlâ'ya yöneldiği andan itibaren başlayan bir süreçtir. Nasıl ki kapıdan giriş yapıldığında artık evin içindeyiz demektir, aynı şekilde kalbimiz İslam'a açıldığı andan itibaren de bu sorumluluk, üzerimize bir vecibe olacaktır. Lakin bu sorumluluk, gelişigüzel bir şekilde değil, kendine münhasır metotlarla icra edilmesi gereken ameldir.

İslam ümmeti bugün, bir konuttan geri kalan harabe, terk edilmiş bir bina gibidir. İslam ümmetinin bu görüntüsüne bir de diğer milletlerin oluşturduğu kirli ittifaklar eklenince durum daha da vahim bir hâle gelmektedir. Bu yüzden günümüzde tebliğ görevi, geçmişe nazaran daha büyük bir öneme sahiptir. Artık davet, içeriği soyut bir hatırlatma ve çağrı değildir.

Bu doğrultuda diyebiliriz ki bir Müslüman, öncelikle İslam'ı -elinden geldiğince- hakkıyla yaşamalı, kendisinden kötü görüntüleri izale etmeli ve yaşamış olduğu bu mükemmel hissiyatı muhataplarına izhar etmelidir. Çünkü biz Müslümanlar şu hakikatin farkındayız ki İslam, bireysel değil, tam tersine cemaat olarak yaşanan, cihanşümul bir dindir. Dolayısıyla Allah Teâlâ, Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) özelinde bizlere tebliğ misyonunu yüklemiştir:

"Ey Resul! Rabbinden sana indirileni tebliğ et." (Mâide, 67)

İnsanları Allah›a davet etmek, İslam ümmeti için sürekli bir yükümlülüktür. Çünkü bizler, resullerin sonuncusu olan bir peygamberin (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetiyiz ve onun risaletini taşıyacak olan da bizleriz: **"Sizden hayra çağıran, iyiliği emreden, kötülükten alıkoyan bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir."** (Âl-i İmrân, 3/104) Bu mübarek risaletten miras kalan iki tür davet vardır: Birincisi henüz İslam ile tanışmamış olanlara imanı ulaştırmaya yönelik davet, ikincisi ise iman edenlere öğüt verip hatırlatmaya ve imanlarının daha da kökleşmesi-

ni sağlamaya yönelik davettir: **"Nasihat ver! Çünkü nasihat muhakkak ki müminlere fayda verir."** (Zâriyât, 55)

Ne yazık ki İslam ümmeti bugün, geçmişinin aksine İslam'a dair bilgisi ve arzusu tarih boyunca ulaşmış olduğu en düşük seviyeye kadar gerilemiştir. İslam'ı yaşama kaygısı da ne yazık ki bu gerilemelerinin çok çok altındadır.

İslam ümmeti bugün, bir konuttan geri kalan harabe, terk edilmiş bir bina gibidir. İslam ümmetinin bu görüntüsüne bir de diğer milletlerin oluşturduğu kirli ittifaklar eklenince durum daha da vahim bir hâle gelmektedir. Bu yüzden günümüzde tebliğ görevi, geçmişe nazaran daha büyük bir öneme sahiptir. Artık davet, içeriği soyut bir hatırlatma ve çağrı değildir.

Tüm bu olumsuz tabloya rağmen ümmet olarak hepimiz, bu harabe yapının -Allah'ın izniyle- yeniden imar edileceğini ve önceki gibi tüm haşmetiyle tarihte yerini tekrar alacağına inanıyoruz. Çünkü bu hususta gelen tüm müjdeler, İslam'ın yeniden sahne alacağına, yeryüzünde iktidara sahip olacağına yöneliktir. Yeryüzünde İslam'a karşı küffarın açmış olduğu tüm yıkıcı savaşlara rağmen bu, böyle olacaktır.

Bu inanç ve tevekkülle beraber İslam ümmetinin oldukça zor bir davet görevi olduğu da aşikârdır. Çünkü bizler, bir gariplik dönemi yaşar hâldeyiz: *"İslam, garip olarak başladı ve başladığı gibi garip olacaktır."* (Müslim)

Bu görevin çok büyük bir gayrete ve basirete ihtiyacı vardır. Çünkü "birinci gariplik" döneminde İslam, en azından genel esaslarıyla insanlar tarafından biliniyordu. Bu genel esaslar da bir ve yüce Allah'a, vahye, nübüvvete ve ahirete iman etmekti.

Bu esaslarla birlikte o dönemin garipliği, ona iman edenlerin sayıca az, zayıf, insanların nazarında pek değersiz görülmeleri ve küffarın çokluğu ve onların yeryüzündeki azgınlıklarından kaynaklanıyordu.

İlk gariplik döneminin aksine "ikinci gariplik" döneminde ise durum biraz farklıdır. Çünkü ilkine göre gariplik durumu, İslam ümmetinin tüm hâllerini kapsamaktadır. İslam, günümüzde "diğer" insanlar için garip olması bir tarafa, Müslümanlar için dahi garip bir hâl almıştır.

Kendini İslam'a nispet edenlere bu dini gerçek hâliyle sunduğumuz vakit ondan korkaklar ve "Sen bunları nereden çıkarıyorsun! Bizim bildiğimiz İslam bu değildir." diyebilirler. Tepkiler herkesçe malumdur. Yani hemen hemen herkes bu durumu yaşamış olabilir.

Bir yatırın etrafında durup ona ellerini sürerek senelerce yahut asırlarca önce ölmüş, orada yatandan bereket dileyen ya da duasında aracı kılan kimseye: "Bu şirktir, böyle yapman caiz değildir" diyecek olsak bizlere "Bunu nereden çıkartıyorsun? Sanırım sen, İslam'ı manevi havasından soyutlamaya çalışıyorsun." diyebilir.

Allah'ın indirdikleri dışında şeriat koyan, Allah'ın şeriatı dışında bir başkasına razı olan birine: "Bu şirktir." dersek bizlere: "Bunu da nereden çıkarıyorsun? Bu, senin yaptığın bir aşırılıktır. Harici misin sen? Dünya değişiyor." diyebileceği gibi "Bazısı şirk olabilir ama bu şirkten daha alt mertebedir. Bu, dinden çıkartmayan bir şirktir." da diyebilir.

Herhangi bir profesöre "Sizin okuttuğunuz dersler Batılıların kaynaklarıdır, öğrettiğiniz şeyler İslami kavramlarla ve İslam akidesiyle çatışmaktadır." diyecek olsak bizlere: "İslam ile ne alakası var! Sizler İslam'ı her şeye dâhil etmek arzusundasınız. Bizim öğrettiklerimiz birer ilimdir, İslam ise bir dindir. Dinin ilimle ne ilgisi var!" diyebilirler.

Sonu gelmeyen meseleler... Gerçek İslam'ı insanlara sunduğumuz vakit ürkerler ya da en azından garipserler. İşte bu noktada tebliğin zorlukları ile karşı karşıya kalabiliriz. Bu zor-

luklar "bilgi" alanında yaşanırken ameli noktada da ortaya konacak olan davetin zorluklarına karşılık gayret daha çok olacaktır.

Her ne kadar davetin başlangıç noktası "bilgilenmek" de olsa tek başına bilgi yeterli değildir. Çünkü vahyin başlangıcını teşkil eden ilk aşama: **"Oku"** (Alak, 1) olmuştur. Bu vahiyden bir süre sonra da yüce Allah: **"Şunu bil ki Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur."** (Muhammed, 19) ayetini indirmiştir. Şunu net olarak söyleyebiliriz ki ilim, selefin anladığı bilgidir. Yalnızca mücerred bir bilgi değildir. Beraberinde amel gerektiren bir bilgidir. Öyle ki bilgi, hakikati bilmek aşamasından, hakkıyla amel etmek aşamasına intikal etmiştir, etmelidir.

Muhataplarımıza, "lâ ilâhe illallah" mefhumunun ince noktalarını anlatmak gereğini İslam'ın ilk gariplik döneminde Resulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) en çok çaba gösterdiği nokta olarak müminleri lâ ilâhe illallah gereğince eğitmesinde görebiliriz. Bu eğitim, aşama aşama devam ederek yapısı köklü ve sağlam temeli eğittikten sonra diğer insanların eğitimiyle devam etmiştir. Bu ikinci gariplik döneminde de davet, hem tanıtmak hem de eğitmek hususlarında çok fazla çaba ortaya koymayı gerektirmektedir.

İslam'ın bir kısmına vâkıf diğer bir kısmına da vâkıf olamayan, aynı zamanda da İslam'ın tümünü bildiğini sanan bir topluma İslam'ı anlatabilmek, çok da kolay olmayan bir çabayı gerektirebilir.

Davet sonrasında ise yapılması gereken eğitim faaliyetleri de davet gibi, çok fazla çaba harcanacak bir meseledir. Çünkü bir yandan gerekli İslami terbiyenin aşılanması, ayrıca insan psikolojisinin hazırlanması, nefsin alışageldiği şeylerden kolayca vazgeçememesi gerçeği ve kişinin kendisinden beklenen tüm yükümlülükleri kabule hazırlanışı; diğer yandan eğitilen şahıslardan müteşekkil büyük bir oluşum ve yapılanmanın gereklikleri ve bu oluşumun karşı karşıya kalabileceği her türlü sorunlar da büyük bir çaba sarf edilmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla diyebiliriz ki irşat ve tebliğ noktasındaki mücadele hiçbir zaman ihmal edilmeyecektir.

Cemaat olma bilincine sahip ve bireysel anlamda İslam'ı dertlenen bireyler olarak insanları nasıl davet edeceğimizi bilmemiz de son derece mühim hususlardandır. Çünkü bugün İslam dünyası büyük bir zorluklarla ve buhranlarla karşı karşıyadır. Hatta diyebiliriz ki tarih boyunca karşılaştığı en zor durumlardan birine duçar olmuştur. Bu bunalım içerisinde insanlığın İslam'a olan ihtiyacı, Resulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) indirildiği gündeki ihtiyacından daha az değildir. Basiretle ve sağlam adımlarla bu görevi ifa etmeye çalışmalıyız ki aksi bir durumda hedefimize ulaşamayabilir, tüm çabalarımız boşa gidebilir.

Bu doğrultuda diyebiliriz ki cemaatler "İnsanları nasıl davet edelim? Davette kullanılacak doğru metotlar nelerdir?" sorularını yerinde analiz etmelidir. Bazen birçok kusur bulunabilir, bazen gereksiz acelecilikler olabilir, bazen de beklenmedik sapmalar vuku bulabilir. Bu sorunların şifası da geçmişten ibret almakta, çalışmaların her daim gözden geçirilmesinde saklıdır. Büyük bir ciddiyet ve vakar da davet yolunda gösterilecek çabaların en güzel süslerinden olacaktır. Böyle olduktan sonra da artık yüce Allah›tan bizleri muvaffak kılması için şöyle dua edeceğiz: **"Ben gücümün yettiği ölçüde ıslah etmek istiyorum. Benim başarım ancak Allah iledir. Ben yalnız O'na tevekkül ettim ve yalnız O'na döneceğim."** (Hûd, 88)

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir. Selam ve dua ile…

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Aydınlığın Sanatı: Savaşmak

Rüveyde Bera PALA

Dünyaya düşmüş yalnızlar, yeniden doğmaya niyetlenen perişan okyanuslar, kelimeleri yutan sayısız erozyonlar... Tamamı, insan denen yaratığın diktiği isli duvarlara kazınmış, silinmeyi bekleyen karanlık lekeler... Bunları yerinden edecek tek bir fiil var ki o da saklandığı yerden çıkarılmayı beklemekte: savaşmak.

Savaşmak, yaşamayı benimseyememiş yüreklere zor gelen bir eylem. Kuytuların çağırdığı mekânlara yüce bir istekle koşan, bilincini avuçlarının arasında ezip yok eden bir neslin asla yanaşmadığı bir ümit. Gökten inen her damlaya karşı kin besleyen topluluklar, inançlarını bilinçlerinde yoğurup haykırmayı deneseler şahitliğin en muazzam örneğini teşkil eden topraklar dillenip her birine cesaret verecek. Fakat mutluluğunu kör duvarlarla sınırlayanlar, bu dağınıklığın götürülerine de katlanmak zorundalar.

Mücadele edememenin oluşturduğu soluk renkler, kalbin ferini söndürür. Bir amaç uğruna atılan adımlar ise hissiz sözcüklere can verir. Bu iki büyük tezat gün gibi ortadayken insanlığın hâlâ kaybetmeye yatkın tavırları, kendi yok oluşlarını hızlandırmaktadır.

İçten içe saklanılmaya çalışılan her şey, gün gelir çürümeye yüz tutar ve yok oluşun başlangıcına ulaşanlar, geriye dönememenin acizliğiyle boyun eğerler. Mücadele edememenin oluşturduğu soluk renkler, kalbin ferini söndürür. Bir amaç uğruna atılan adımlar ise hissiz sözcüklere can verir. Bu iki büyük tezat gün gibi ortadayken insanlığın hâlâ kaybetmeye yatkın tavırları, kendi yok oluşlarını hızlandırmaktadır. Bedenin gösterdiği güç kalpte yer etmediği sürece başarının, kalpte olan arzu bedeni kuvvetlendirmediği sürece de neticenin gelmesi beklenemez.

Manevi kayıplar maddi kayıplardan fazla olduğu sürece, yeryüzü gökyüzünden ayrı kaldığı sürece, nâmeler ağızdan küfürlerden daha yük-

sek çıktığı sürece; temizlenmek, yaşayabilmek, tereddütsüz nefes alabilmek, zor bir eylem olmaktan öteye gidemeyecektir. Bu nedenle derdini kucaklayan Müslüman, artık derin sulara dalmaktan korkmamalı. Vahyin sunduğu hakikatleri bir bir yerleştirmeli, bozulmuş kalplere ve yerinden etmeli, dünyayı saran tüm kokuşmuş tabloları. Sorguya kelepçe takmalı ve yere çalmalı, haddini bilmeyen soruları.

Şüphesiz, zamanın çetrefilli yollarından geçmek, sonsuzluğa kıdemli bir şekilde ulaşmak, belli hislerin kimliğe yerleştirilmesinden geçer. İnsanın özünde yer etmeyen kelimeler, hayatını da etkilemez ve etkisiz hâle getirilen ruhlar dünya çemberinde yokluğa karışır. Sağlam adımlarla yürümek için, sağlam hedefler gerekir. Sağlam hedeflerin sahibi de tüm yüce kelimelerin İslam'da olduğunu idrak edenlerdir.

Öyle bir nimet ki mümin olmak, topluca yönelinen yerlerden beri olmak, fikirleri özenle seçip ilahına layık olmaya çaba göstermek, rehberinin yolunda ilerleyebilmek, sapmaya meyilli kalpleri onarmak... Zamanın çarkını elinde tutan bir dine mensup olmanın paha biçilmez değeri, ancak bu nimetlerle ölçülebilir.

Savaşmadan elde edilen bir toprak olmadığı gibi, yine savaşmadan kazanılan bir insan da olamaz. İyilikten köşe bucak kaçanlara karşı kötülüğü yok etmeye ant içmiştir Müslüman. Bu yüzden aydınlığın üstünlüğünü gün yüzüne çıkarıp karanlığın koyuluğunu toprağa gömmektedir.

Savaşmak, dünyadaki koyu renkleri ortadan kaldıran muazzam bir detay. Bu detayın altını çizenler ise şüphesiz, karanlık lekelerin üzerine aydınlığın sanatını kazıyanlar olacaktır.

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Sahiplenmediğimiz Bir Dine Davet Edemeyiz

Kemal ÜNLÜTAŞ

Bir defasında bir arkadaşım, beni evine davet etmişti. Ben de memnuniyetle karşılayıp gününü ve saatini belirledikten sonra vakti geldiğinde arkadaşımın evine doğru yola çıkmıştım. Yol üzerinde, uzun zamandır görmediğim başka bir arkadaşıma rastladım. Bana:

— Kemal, uzun zamandır görüşmüyoruz. Vaktin varsa bir çay içip sohbet edelim mi, dedi.

Ben de ona:

— Tabii, çok güzel olur. Ancak ikimizin de tanıdığı bir başka arkadaşımıza davetliyim ve şu an beni bekliyor. İstersen sen de gel, birlikte gideriz, orada daha çok sohbet ederiz, dedim.

Arkadaşım ise:

— Olmaz Kemal. Davet edilmediğim yere gitmem, yakışık almaz, dedi.

Ben gülerek:

— Olur mu öyle şey? Ben davet ediyorum ya, dedim.

Fakat o yine aynı kararlılıkla:

— Olmaz Kemal. Ev sahibi sen değilsin. O yüzden sen davet edemezsin. Sana ait olmayan yere başkasını davet edemezsin, dedi.

Ne kadar doğru, değil mi? Bize ait olmayan bir eve bile bir başkasını davet edemezken İslam gibi yüce ve değerli bir dine, eğer o dini tam manasıyla yaşamıyorsak, özümsememiş ve sahiplenmemişsek nasıl olur da başkalarını davet edebiliriz? Böyle bir davetin sağlam bir zemine oturması nasıl beklenebilir? Çünkü ciddi meseleler karşısında ciddi durmak gerekir. Ancak o zaman hayır ve bereket umulabilir.

Ne kadar doğru, değil mi? Bize ait olmayan bir eve bile bir başkasını davet edemezken İslam gibi yüce ve değerli bir dine, eğer o dini tam manasıyla yaşamıyorsak, özümsememiş ve sahiplenmemişsek nasıl olur da başkalarını davet edebiliriz? Böyle bir davetin sağlam bir zemine oturması nasıl beklenebilir? Çünkü ciddi meseleler karşısında ciddi durmak gerekir. Ancak o zaman hayır ve bereket umulabilir.

Çoğu zaman bırakın davetçi ahlakına, vakarına sahip olmayı, bizatihi yeniden davete ve tazelenmeye ihtiyaç duyan kimseler hâline geliyoruz. Kur'an'la ve sahih hadislerle beslen-

mediğimiz, Peygamber Efendimizin ahlakıyla ahlaklanmadığımız için, davetçi vasfımız zayıf kalıyor. İnsan; yaşamadığı, içselleştirmediği bir düşünceyi ne kadar anlatabilir ki? Ne kadar verimli olabilir?

İslam'ın çatısı altında kaldığımızda huzurun, güvenin, sevginin, hoşgörünün ve sükûnetin ancak burada bulunduğunu anlarız. İşte o zaman burası bizim evimiz, yuvamız, huzur kaynağımız hâline gelir ve İslam'ı gerçekten sahipleniriz. İslam'ı sahiplendikten sonra, insanları ona davet edebiliriz.

Bu din bize, Allah'ın (cc) yardımıyla, samimi ve davasını sahiplenen davetçilerin gayretiyle ulaştı. Efendimizin (sav) hayatındaki en bariz özellik, onun bir davetçi olmasıydı. Peygamberlik zaten bu anlama geliyordu: O; duruşuyla, söyleyişiyle, yaşayışıyla bu daveti ulaştırıyordu. Hayatının kendisi bir davetti çünkü o, "yürüyen Kur'an"dı. Kur'an'ın yaşayan ve görünen pratiğiydi.

Allah (cc), Peygamber Efendimize verdiği ilk mesajlarda "Kalk ve uyar." diyerek davet görevini hatırlattı. Efendimiz (sav) de veda haccında bütün insanlığa seslenerek "Allah'ım! Sen şahit ol, ben senin davanı insanlığa aktardım." diyerek bu görevi hakkıyla yerine getirdiğini ilan etti.

Peygamberimizin vefatından sonra bu görev, onun yolundan giden Müslümanlara intikal etti. Tarih, bu görevi layıkıyla yerine getiren nice mücahit ve muvahhitlere tanıklık etti.

Ne yazık ki şunu acı bir şekilde söylemek gerekir: Rabbimiz bu görevi herkese nasip etmiyor. Bu görev, gerçekten layık olan ve kalbi temiz olanlara veriliyor. Mus'ab bin Umeyr, Hasan el-Bennâ, Mevdûdî ve daha niceleri... Bu yola baş koymuş şahsiyetlerin hayatlarına baktığımızda davetin ne kadar kıymetli ve önemli olduğunu daha iyi kavrarız. Kimi zaman "Bu yolu biz seçtik." deriz hâlbuki işin hakikati şudur: Biz seçmedik, seçildik ya da seçilemedik.

İslâm'a davet, insanı yaratılış gayesine döndürmeyi amaçlayan, evrensel bir çağrıdır. Kur'ân'da peygamberlerin ortak görevinin "Allah'a çağırmak" olduğu bildirilir: **"Biz her ümmete, Allah'a kulluk edin, tağuttan sakının, diyen bir peygamber gönderdik."** (Nahl, 36). Bu yönüyle davet, bir inancı zorla kabul ettirme değil; bilgilendirme, hikmetle yönlendirme ve örnek olma sürecidir.

Peygamberlerin davet üslubu, Kur'an'da ayrıntılı bir şekilde anlatılır. Örneğin Hz. Nuh'un kavmine yumuşak bir dille seslendiği bildirilir (Nuh, 5–10). Hz. Musa, Firavun'a dahi **"Yumuşak söz söyleyin."** (Tâhâ, 44) emriyle gönderilir.

Son peygamber Hz. Muhammed'e ise görevi şöyle bildirilmiştir: **"(Ey Muhammed!) Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik."** (Enbiya, 107). Onun davet yöntemi rahmet, merhamet ve hikmet esaslarına dayanıyordu.

Davetin asıl gayesi; bir sonuç elde etmek, bir kazanım sağlamak değildir. Davetçinin görevi, vazifesini eksiksiz ve en önemlisi ihlas ile, ibadet niyetiyle yapmaktır. Selahaddin Eyyubi'ye atfedilen güzel bir söz vardır: "Zaferden değil, seferden sorumluyuz."

Kimi zaman sonuç, istediğimiz gibi olmayınca üzülebiliriz. Oysa bilmeliyiz ki bazı peygamberlerin sadece üç beş kişilik ümmeti olmuş, bazılarının ise hiç olmamıştır. Allah'ın (cc) Yunus aleyhisselamı, görev yerini terk ettiği için nasıl uyardığını hatırlamakta fayda vardır.

Kur'an şöyle buyurur: "Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin hepsi iman ederdi. O halde sen mi insanları iman etmeye zorlayacaksın?" (Yunus, 99)

Bu ayet, imanın bir gönül işi olduğunu vurgular. Allah (cc) dileseydi herkes iman ederdi fakat kullarına irade vermiştir. Zorlama değil, tebliğ esastır. Hidayet ise Allah'tandır.

Kur'an, tebliğin yöntemini açıkça belirtir: "Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır." (Nahl, 125)

Bu nedenle kaba, kırıcı, yargılayıcı bir üslup yerine; hikmetli, dengeli, bilgili ve nezaketli bir yaklaşım gerekir.

Peygamber Efendimiz (sav), tebliğinde en etkili araç olarak ahlakı öne çıkarırdı. Tebliğ eden kişinin; dürüst, sabırlı, alçakgönüllü, güvenilir, tutarlı ve örnek bir Müslüman olması çok önemlidir. Çünkü kimi zaman ahlak, sözden

daha güçlü tesir eder.

Tebliğ eden kişi; Kur'an ve sahih sünneti, temel fıkıh ve akaidi, anlattığı konunun delillerini sağlam kaynaklardan öğrenmelidir. Bilgi eksikliği, hatalı tebliğe; hatalı tebliğ ise yanlış bir din algısına yol açar.

Her insanın yaşı, eğitimi, inanç seviyesi ve ruh hâli farklıdır. Bu nedenle tebliğ, herkese aynı şekilde edilmez. Peygamberimiz (sav), insanları bulundukları seviyeye göre muhatap almıştır.

Kur'an, "Dinde zorlama yoktur." (Bakara, 256) buyurur. Baskıcı, suçlayıcı, tepeden bakan bir dil, tebliği etkisiz hâle getirir. Tebliğ, dayatmak değil; hakikati ulaşılabilir kılmaktır.

İnsanların hemen değişmesini beklemek doğru değildir zira tebliğ, bir süreçtir. Gereksiz tartışmalar, üstünlük çabası ve polemikler tebliğe zarar verir. Amaç "galip gelmek" değil, hakikati ulaştırmak olmalıdır.

Tebliğin tesirini yaratan Allah'tır. Bu yüzden davetçinin

- ihlasla hareket etmesi,
- gösterişten uzak durması,
- başarıyı Allah'tan bilmesi
- tebliğ ettiği kimseler için dua etmesi gerekir.

Bir davetçinin en büyük vazifesi, önce kendi iç âlemini imar etmektir. Çünkü kalbi dağınık olanın, dili düzen kuramaz; gönlü inşa olmayanın, sözleri başkasında iz bırakmaz. İnsan, önce nefsini terbiye ederek; ilmî donanımını, ahlaki duruşunu ve samimiyetini güçlendirerek bu yüce göreve hazırlanır. Zira tebliğ, ancak ilmin nuruyla hâlin güzelliği birleştiğinde gerçek tesirini gösteren bir emanettir.

Kur'an bu gerçeğe işaret eder: "İyilikte yarışın ve birbirinizi teşvik edin, günah ve kötülükten sakının." (Bakara, 148)

Burada öncelikli olan, kişinin kendi davranış ve ahlakında doğruluğu esas almasıdır. Nitekim Peygamber Efendimiz (sav) da buyurmuştur: "Müminin iman bakımından en mükemmel olanı, ahlakı en güzel olandır." (Tirmizî, Birr, 25)

Davetçi, önce kendi nefsini düzeltip ahlakını güzelleştirdiğinde sözleri ve davranışları, muhatap üzerinde gerçek bir etki bırakabilir. Allah (cc) da Kur'an'da bu hususu şöyle vurgular: "Allah, kendisine karşı gelmekten sakınanları sever." (Âl-i İmran, 76)

Söz ve Fiillerimizin Uyumluluk Arz Etmesine Dikkat Etmeliyiz

İnsanların kendine din anlatan kişilerde aradığı ve onlarda gözlemlediği en önemli şeylerden birisi de söz ve fiil uyumudur. Sözleri fiilleri ile çelişen kimse; bırakın insanları, kendi arkadaşları ve yakınları tarafından bile kabul görmez, itibara alınmaz. En yakınları bile ona kulak vermiyorsa insanların ona kulak vermesi, hiç mümkün olur mu? Bu hususa azami derecede dikkat etmeli, insanlara sözlerimiz ile amellerimizin uyum içerisinde olduğunu ispatlamalıyız.

Resulullah'ın (sav) hayatını gözden geçiren herkes, onun sözleri ile fiillerinin birbirine uyum arz ettiğini yakından görecektir. O, neyi emrediyorsa daha iyisini kendisi yapıyor ve neyi yasaklıyorsa ondan azami ölçüde uzak duruyor. Bizlerin de her konuda olduğu gibi, bu konuda da onu örnek alması ve sözlerimiz ile fiillerimizin birbirine uyumluluk arz etmesi gerekmektedir. Aksi halde varacağımız netice hüsran olur.

Davet, bahsettiğimiz üzere Rabbimizin emridir ve bu emir, hepimizedir. Sağa sola havale etmek suretiyle kendi üzerimizden atamayız. Elimizden geldiğince güzel bir kul olmaya çalışmalı ve sahip olduğumuz bu İslam nimetini çevremizle paylaşmalıyız.

Dolayısıyla tebliğ, sadece sözle değil; sözün hayatla bütünleşmesi ile anlam kazanır. Bilgi ve hâl birleştiğinde, davetçinin sözleri kalplere ulaşır ve gerçek bir ışık olur. Peygamber Efendimizin (sav) hayatı bunun en açık örneğidir; O, yürüyen bir Kur'an olarak sözünü, yaşamıyla desteklemiş ve insanları hakikate çağırmıştır.

"Allah'ım! Kalplerimizi tevhit ve İslam ile aydınlat, bize tevhidin hakikatini yaşama ve yaşatma gücü ver. Sözümüzü ve hâlimizi senin rızan için nasip et, bizi samimi ve hikmetli davetçiler kıl. Bizden önce ve sonra gelenlere hidayet vesilesi olmayı nasip eyle. Âmin."

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Hâl ile Tebliğin Metodolojisi; Evde Başlayan Nur

Kanarya Banu DAĞ

Hâl ile Örnekliğin Ailede Başlayan Sessiz Fetihleri

Söz, bazen fazla gürültülüdür; hakikat ise çoğu zaman sessizlikle filizlenir. İşte Müslümanın daveti, bu sessiz filizin aile toprağında boy vermesiyle başlar. İnsan, kelimelerin gücüne güvenir oysa kelime, ancak sahibinin hâliyle desteklenince kök salar. Hakikat, önce kalpte yanmalı, evin duvarlarına sirayet etmeli, sonra sokaklara taşmalıdır. Davetin en kuvvetli dili, Müslüman'ın hayatında, hâlinde ve ailede görünür.

Hâl ile davet, bir duruşun yankısıdır. Babaların haksızlığa karşı sakinliği, annelerin evin köşesine serptiği sabır, çocukların nazarında unutulmaz izler bırakır. Hâl, bazen bir tebessümün ışıltısı, bazen öfkeyi yutmanın ateşten imtihanıdır. Çoğu zaman da kimsenin görmediği iyiliklerin ardında bırakılan kokusuz izdir.

Aile: İlk Medrese ve İlk Ayna

Ev, insanın ilk medresesi, aile ise karakterin ilk aynasıdır. Çocuğun gördüğü ilk yüz, duyduğu ilk söz, hissettiği ilk güven, onun tüm hayatının seyrini, ritmini ve güzergâhını belirler. Sofrada helal lokma, evin köşelerinde sabır, anne-babanın birbirine gösterdiği muhabbet-merhamet; hepsi birer katre gibi düşer, yıllar sonra nehir hâlinde topluma akar. Toplumun düzelmesi üzerine konuşurken genellikle temel gerçeği öteleriz: Toplum, evlerin toplamıdır. Evlerin ışığı sönükse meydanları aydınlatmak faydasızdır. Huzur ocağında sükûn ve sükût yoksa meydanlarda yüksek sesle konuşmak hiçbir şeyi güzelleştiremez.

Hâl ile Örnekliğin Sessiz Kudreti

Hâl ile davet, bir duruşun yankısıdır. Babaların haksızlığa karşı sakinliği, annelerin evin

köşesine serptiği sabır, çocukların nazarında unutulmaz izler bırakır. Hâl, bazen bir tebessümün ışıltısı, bazen öfkeyi yutmanın ateşten imtihanıdır. Çoğu zaman da kimsenin görmediği iyiliklerin ardında bırakılan kokusuz izdir. İnsanlar, bu izleri takip ederek hakikate yaklaşır. Bugünün dünyasında maalesef söz çok, hâl azdır.

Ailenin Tevhidî Davet Yükü: Anne ve Baba Sorumluluğu

Aile, İslâmi literatürde sadece biyolojik bir yapı değil; bir manevi laboratuvar, bir ahlak mektebi ve şuur akademisidir. İnsan, tevhidî maya ile yoğrulduğu ilk ortamda, yani evde hem Allah'a karşı sorumluluk bilincini hem de toplumsal adalet ve merhamet değerlerini öğrenir. Bu nedenle davet sorumluluğu, aile bireylerinin her hareketi ve her hâli üzerinden hikmetle, tecrübeyle ve örnekliğe dayalı olarak tezahür eder.

Kur'an'ın, "Hikmetle davet edin" emri, salt kelimenin terbiyeli, berceste, beliğ olmasını değil, davet edenin kalbinde yer etmiş hikmetin olmasını da şart koşar. Hikmet, yaşanmışlığın süzülmüş, damıtılmış hâlidir. Hadislerde zikredilen "Sizin en hayırlınız, ailesine karşı hayırlı olanınızdır." ifadesi, davetin merkezine aileyi koyar. Bir Müslüman evi numune hâle geldiğinde o ev, çevresine bir kandil gibi ışık saçar. Kandilin dili yoktur lakin karanlığı bağrından yarar

İslâmi literatürde annenin sorumluluk alanı sadece çocuk bakımı ile sınırlı değildir. O, çocuğun kalbini şuurla ve hikmetle tezyin edip şekillendiren ilk öğretmendir. İbn-i Abbas'ın rivayetine göre Peygamber Efendimiz (sav), bir çocuğun karakterini evin iklimine bağlı olarak değerlendirir. Bu bağlamda anne, çocuğun kalbinde rahmet, ihlas, sabır ve adalet tohumlarını eker. Tirmizî'de geçen: "Cennet annelerin ayakları altındadır." hadisi, anneye düşen bu yüksek sorumluluğun hem sembolik hem fiili önemini gösterir.

Baba: Adalet ve Rehberlik Örneği

Baba, aileyi hem maddi hem manevi olarak

ayakta tutan rehber ve sorumluluk figürüdür. Ebu Hureyre'den rivayet edilen hadiste Peygamber Efendimiz (sav) buyurur: "Her kim ev halkına karşı adaletli davranırsa Allah ona rahmet eder."

Baba, evdeki adalet, vakar ve ibadet düzeniyle çocuklara tevhidî bir şuur sunar. Çocuğun gözünde babanın hâli, Allah'a karşı sorumluluğun somut örneğidir. Babaların adaletli, merhametli ve sabırlı hâli, çocuğun topluma karşı duruşunun omurgasını teşkil eder. Bu örnek, İbn-i Hacer ve El-Kurtubi'nin yorumladığı şekilde, ailede başlayan tevhidî eğitim ve toplumsal tebliğin asli zeminini oluşturur.

Davetin İlmi ve Hikmeti

"Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır, onlarla en güzel şekilde mücadele et. Şüphesiz Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir ve hidayete erenleri de en iyi bilendir." (Nahl, 125)

Kur'an'ın, "Hikmetle davet edin" emri, salt kelimenin terbiyeli, berceste, beliğ olmasını değil, davet edenin kalbinde yer etmiş hikmetin olmasını da şart koşar. Hikmet, yaşanmışlığın süzülmüş, damıtılmış hâlidir. Hadislerde zikredilen *"Sizin en hayırlınız, ailesine karşı hayırlı olanınızdır."* ifadesi, davetin merkezine aileyi koyar. Bir Müslüman evi numune hâle geldiğinde o ev, çevresine bir kandil gibi ışık saçar. Kandilin dili yoktur lakin karanlığı bağrından yarar

Mus'ab b. Umeyr: Hâlin; Şehri, Medine'ye Çevirdiği Örnek

Yesrib'in çorak kalbini, Medine'nin gülistanına tebdil eden kıvılcım, Mus'ab b. Umeyr'in nazik adımlarında saklıydı. O, şehre bir davetçi gibi değil, üzerine nur konmuş bir sabah esintisi gibi girdi. Kimseye yük olmadı, kimseyi utandırmadı. Bir meclise girdiğinde insanlar onun sözünden evvel, hâlinin güzelliğine hayran olurdu. Mus'ab'ın gönlüne sinen Kur'an nuru, Yesrib'in taş sokaklarına değdikçe şehir yumuşadı; onun merhameti kabile kavgalarının arasına serinlik getirdi. Nihayetinde Yesrib, bir şehir olmaktan çıkıp bir rahmet yurduna, Medine'ye dönüştü. Bu sessiz inkılap, bize şunu vaaz eder ki bir müminin hâli, bazen bir coğrafyanın kaderini bile yeniden tanzim edebilir. Mus'ab b. Umeyr'in örnekliği, davetin sadece sözle değil; hayatla, hâl ve ailedeki devrim-devinim ve terakki ile mümkün olduğunu gösterir.

Modern Dünyada Hâl İle Davet

Bugün Müslüman, gürültünün ortasında sessiz bir savaş veriyor. Gözlerin her şeyi hızlıca tüketime çevirdiği, nefislerin muhtelif ve mübalağalı arzularla çalkalandığı çağda davet, evvela içte başlar. Kişi, içindeki taşkınlıkları, tuğyanı tespit ve terbiye etmeden toplumu ıslah etmeye teşebbüs ederse cümleleri havada asılı kalır. Halbuki yüzündeki vakar, kalbindeki sükût ve yürüyüşündeki ölçü, çoğu zaman uzun ve devamlı konuşmalarından daha keskin ve tesirli etki bırakır.

Sonuç: Ailede Yeşeren Hâl, Toplumda Meyve Verir

(Daveti Çocukların Ulaşabileceği Yerlere Koyun)

Davet, yüksek kürsülerde değil, çocukların gözlerinde başlar. Sofrada edilen bir besmele-hamdele, çocuğun kalbinde bin nasihatten daha değerli dersler bırakır. Anne-babanın alçak sesle konuşması, merhameti evin diline çevirmesi, affetmenin kibirden büyük olduğunu göstermesi; bunların her biri, toplumun geleceğine bırakılan kadim tohumlardır.

Hâl ile yapılan davet, sözcüklerin erişemediği yerlere ulaşır.

Davet neferlerine ve fethin mimarlarına selam olsun.

Gazze'de Gönüllü Bir Nefroloğun Kaleminden

Talal Ali KHAN
Al Jazeera
16.11.2025
Çeviren: İsmail CEYLAN

Gazze'de "ateşkes" ilan edileli bir aydan fazla oldu. Bu, elbette Filistinlilere yönelik katliamların durduğu anlamına gelmiyor. Bu durum sadece katliamların uluslararası medyanın görmezden gelebileceği bir orana düştüğü anlamına geliyor.

Gazze'de gönüllü doktorluk yaptığım dönemde hissettiğim öfke, suçluluk ve çaresizlik bende derin izler bıraktı.

Böylece dünya büyük ölçüde bu hikâyeden uzaklaştı. Ama ben uzaklaşmadım.

Temmuz 2024'te Gazze'de bir sağlık misyonuna katıldım ve orada 22 gün geçirdim, hastanelerde gönüllü olarak çalıştım. Geri döndüğümde ise neyle karşılaştığımı kolayca açıklayamıyorum.

Ailemin tanıdığı adam, birlikte güldüğü oğul, kardeş ve koca, çocuklarıyla oynayan baba, şimdi tamamen değişti.

Ona "önceki Talal" diyorum.

Çocuklarım, eşim, kardeşlerim, anne babam, arkadaşlarım ve meslektaşlarım, hepsi değişimi görüyor. Sessizleştiğimi ve bazen ulaşılması zor biri olduğumu söylüyorlar. Duygularım, kelimelerin çoğu zaman ifade etmekte başarısız olduğu şekilde karmaşık. Hissettiğim, tek bir duygu değil, "ateşkes" haberlerine ve "yeniden yapılanma" güvencelerine rağmen, benden uzaklaşmayan bir duygu yığını...

Tarifsiz boyutlarda bir insanlık trajedisine tanık olduktan sonra, hâlâ tüm bunların adaletsizliği karşısında kabaran bir öfke, savunmasızları geride bıraktığım için suçluluk ve bu yok oluşu durdurmak için bir şey yapamamanın sürekli, acı dolu bir çaresizliğini hissediyorum.

Gazze'de insanların açlıktan ölmeye devam ettiğini bilerek önümdeki masada görkemli bir açık büfe yemek gördüğümde hâlâ kendimi huzursuz hissediyorum.

Tanık olduğum yüzler ve sahneler, kafamda hiç bitmeyen bir film gibi oynamaya devam ediyor: İskelete indirgenmiş aç çocuklar, sevgili çocuklarının vücut parçalarını tutan ebeveynler, tamamen kömürleşmiş insanlar, insan vücut parçaları için kefen olarak kullanılan battaniyeler, bombalanmış bir hastane, molozlarının altında gömülü çürüyen bedenlerin kokusunu yayan yerle bir edilmiş binalar.

Hâlâ yapmak zorunda kaldığım seçimler beni rahatsız ediyor: Yeterli diyaliz makinesi ol-

madığı için hangi hastayı tedavi edeceğim ya da bir çocuğa ebeveyninin neden uyanmadığını açıklamak için hangi kelimeleri kullanacağım.

Gazze beni bir nefrologdan gazeteci, hikâye anlatıcısı ve insan hakları savunucusuna dönüştürdü. Geri döndüğümden beri makaleler yazdım, camilerde ve üniversitelerde konuşmalar yaptım, bağış toplama etkinliklerinde konuşmalar yaptım, yürüyüşlerde yer aldım ve milletvekilleriyle görüşerek Gazze'nin mazlum halkını elimden geldiğince savundum. Gazze Şeridi'ne tıbbi görevlerde bulunan diğer meslektaşlarım gibi, Gazze'nin unutulmaması için tanıklığı eyleme dönüştürmeye çalıştım.

Birkaç kez geri dönmeyi denedim. Her seferinde İsrail bana giriş izni vermedi. Her reddetme, kalbimin acısını daha da derinleştirdi.

Burada yapabildiklerim ile orada ihtiyaç duyulanlar arasındaki mesafe dayanılmaz geliyor. Sürekli kendime "Yeterince yapıyor muyum? Başarısız mı oldum?" diye soruyorum.

Bu üzüntü mü? Travma mı? Huzur bulmayı reddeden bir vicdan mı? Uygun ifadeyi bilmiyorum.

Bildiğim şey şu: Gazze beni geri alınamayacak bir şekilde değiştirdi ve aksini iddia etmek, gördüklerime ve tanıştığım insanlara ihanet etmek olurdu. Önceki Talal kayboldu ancak bu yeni Talal; daha insancıl, nazik, şefkatli, daha gerçekçi, daha cesur ve sesini çıkaran, Gazze halkının dayanıklılığı ve inancıyla hareket eden biri. Hiçbir tıbbi eğitim beni Gazze kadar "yaşam-soykırım dengesi"ni korumaya hazırlayamazdı.

Yine de şu anda taşıdığım çaresizlik ve acı, Filistinlilerin iki yıldan uzun süredir her gün katlandıklarının sadece bir kısmı. Onlar hayal edilemez dehşetler, işkence, açlık, yaralanma ve ölüm yaşadılar.

Hikâyemi okuyorsanız lütfen sempati göstermek için değil, hatırlamak için okuyun: Gazze'deki soykırım bitmedi ve kuşatma altındaki Gazze halkı hâlâ acı çekiyor. Gazze'deki her istatistiğin ardında insanların ruhları, hırsları, umutları ve onuru var.

Ateşkes, kitlesel bombardımandan geçici bir kurtuluş; gerçek barış ancak işgal sona erdiğinde ve adalet yerini bulduğunda gelecek.

Gazze'deki duygularımı ve deneyimlerimi paylaşırken Sudan'da olanlar da beni üzüyor. Her gün canlı yayınlanan, acı ve kaybın, insan yıkımının trajik bir tekrarını izliyormuşum gibi geliyor.

Beni daha da rahatsız eden şey, dünyanın buna çok kolay alışıyor olması. Bu vurdumduymazlık, yürek parçalayıcı. İnsanlık medeniyeti, ilerleme ve gelişme açısından çok şey başardı ancak şefkat ve insanlık söz konusu olduğunda geri gidiyor gibiyiz.

Bu sözleri insanları harekete geçmeye çağırmak için yazıyorum.

Gazze'de gönüllü olarak çalışan sağlık çalışanları ve insani yardım gönüllülerine şunu söylüyorum: "Dünyanın sırt çevirmesine izin veremeyiz. Gazze'de tanık olduklarımız ve yaşanmaya devam edenler hakkında konuşmayı bırakmamalıyız. Bilgilendirmeye, harekete geçmeye ve Gazze'ye tam insani ve tıbbi erişim sağlanması için ısrar etmeye devam etmeliyiz."

Amerikalı vatandaşlarıma şunu söylüyorum: Gazze'de yaşananlardan biz sorumluyuz. Ülkemiz bu işin doğrudan içinde ve bu katliam, vergi mükelleflerimizin parasıyla finanse ediliyor. Gözdağı yüzünden sessiz kalmayın. Topluluklarınızda bu konu hakkında konuşun, yazın, yayınlayın ve konuşun. Milletvekillerinizi arayın. Başka bir halkın kitlesel bombardımana uğramasının, işkence görmesinin ve aç bırakılmasının normalleştirilmesine izin vermeyin.

Ve hâlâ özgür ve adil bir dünyanın mümkün olduğuna inanan tüm dünya insanlarına şunu söylüyorum: "Bunu sağlamak bizim sorumluluğumuzdur. Zamanımızın en büyük ahlaki sınavlarından biri olan ve canlı yayınlanan bir soykırıma tanık olduk. Bu yüzden sessizliğe düşmeyin. Ayağa kalkın. Gazze'de geçici bir ateşkesin veya Sudan'da uzun süren bir savaşın soykırım gerçekliğini gizleyen bir perde olmasına izin vermeyin. Her insan hayatının onuru için şiddetin sona ermesinde ısrarcı olmaya devam edin."

(Talal Ali Khan, ABD'de yaşayan bir nefroloji uzmanıdır.)

Ahmet Rasim'in Ahmet Cevdet Paşa'ya Dair Bir Hatırası

Ahmet Zeki İZGÖER

Aşağıdaki yazı gazeteci, tarihçi Ahmet Rasim'in "Ahmet Cevdet Paşa ve Bir Hatıra" başlığı altında 1895 yılında Malumat gazetesinde yayınlanan iki sayfalık Osmanlıca makalesinden özetlenerek derlenmiştir. Ahmet Rasim ile İslâm tarihçisi ve hukukçusu Ahmet Cevdet Paşa'nın Osmanlı kültür ve medeniyet tarihindeki yeri herkesçe malumdur. Her iki münevver de topluma mâl olmuş; yazıları, eserleri ve bilim dünyasına yaptıkları hizmet ve katkılarla toplumun takdir ve beğenisini kazanmış ilim, fikir ve düşünce insanlarıdır.

Yazı, önceki yüzyıllarda şehir içi ulaşım vasıtalarında yapılan yolculuklarda insanların neleri konuşup neleri tartıştıklarının seviyesini göstermesi bakımından önem taşıyor. 150 yıl öncesine ait sunulan bu bilgiler, geçmiş ile geleceğimiz arasında manidar bağlar kuruyor…

Ahmet Cevdet Paşa ve Bir Hatıra

Darüşşafaka'nın son sınıfında okuyordum. Derslerimiz içinde geometri de bulunduğundan hocamız bir gün Süleymaniye Camii'nin Osmanlı mimarlarının en mükemmel modellerinden biri olduğunu bir vesileyle açıklayarak inşasından, kubbe ve yan kemerlerinin birbirleriyle olan bağlantısından güzelce bahsetmişti. Mesele Osmanlılık ile ilgili olduğundan tamamen dinlemiş, adeta hafızama nakşetmiştim.

İzinli olduğum bir gün, arkadaşımla beraber vapura binerek Bebek›e gidiyorduk. Yan kamaralardan birindeyiz. Bizden başka bir de üstü başı temiz, beyaz sakallı, yaşlı, muhterem biri var. Öğrenciler kendi aralarında ne konuşur?... Bahsimiz Süleymaniye Camii›ne geldi. Bende bilgi var ya! Açıklamalara ve ayrıntılara giriştim. O kadar dalmışım ki oradaki şahsın beni dinlediğinden de haberim olmamış. Ben tafsilat verip dururken bir itiraz sesi kulağıma çarptı. Döndüm. O muhterem yaşlı, caminin yan kemerlerinin öyle kol kadar bir demirle nasıl birbirine bağlandığını soruyor, inanmak istemiyordu. Adeta kızdım. Koynumdan kalem kâğıdı

Ahmet Cevdet Paşa

çıkararak geometriyle ispata başladım. Formülleri kurdum. Çocukluk bu ya! Ben o şahsın geometri bilmediğini sanarak detaylara inerek işe başladım. Ne beğenirsiniz? Yine bazı yerlere itiraz ediyordu. Varsın etsin. İddialarımı ispat etmek için bende sermaye mi yok?

Meğer o şahıs Ahmet Cevdet Paşa imiş. Bana karşı takındığı itiraz tavrı da bilgimin derecesini ölçmek içinmiş. İsmimi sordu. Cevap vererek ben de kiminle müşerref olduğumu sordum. Bu serbestçe davranışımdan büyük ölçüde memnun oldu. Cevdet Paşa deyince şaşırdım. Cevdet Paşa mı? Eyvah, ben ne yaptım; eserleriyle düşünce ve vicdanımı aydınlatan bu büyük şahsın karşısında hararetli hararetli tartışmaya teşebbüs ettim! Aczimi itiraf edeceğime bilgiçlik taslamaya kalkıştım.

Cevdet Paşa, çektiğim ıstırabı görünce taltif

Bir kartpostalda Süleymaniye Camii
(Taksim Atatürk Kütüphanesi, Krt. no: 4583)

edici kelimelerle beni ilmî bakımdan aydınlattı. Çalışıp gayret etmemi istedi. Bu kadar taltif yetmezmiş gibi bir de sigara ihsan etti. Ancak ben tütün içmediğim için kabul etmedim ve okul tarafından ağır şekilde ceza alabileceğimi özür dileyerek arz ettim. Bu durum daha çok hoşuna gitti.

İşte Cevdet Paşa ile olan tanışmam bu kadarlık bir hatıradan ibarettir. Fakat bu hatıradan başka vicdanen taşıdığım bir minnettarlık duygusu var ki bu da manen irfan hocam olduğundan kaynaklanıyor. Kitaplarının tamamını birer birer okumuş, dünyalar kadar istifade edip feyz almışımdır. *Muallim-i Sarf* adıyla yazdığım âcizane eserimi yüksek üstatlığına hürmetle kendilerine takdim ederek öğrencilik görevimi hayatta iken yerine getirmeye çalıştım[1]".

Sonuç

Osmanlı toplum yapısında öğrenci-hoca ilişkisindeki ilmî seviye, ahlâk ve nezaketin sadece okul sıralarında değil, Boğaziçi'ne işleyen vapurlardan birinde de bu şekilde güzel, anlamlı ve saygı-sevgi içerisindeki yaşanmışlığı, kültür ve medeniyetimizin ne denli zengin, kıymetli ve büyük değer taşıdığının bir sonucu olsa gerektir. Cevdet Paşa'nın hem devlet adamı kimliği hem de entelektüel kişiliğiyle hatıralarda geçen Süleymaniye Camii hakkındaki derinlik taşıyan

1 Ahmet Rasim, "Ahmet Cevdet Paşa ve Bir Hatıra", *Malumat*, sayı 2, İstanbul 2 Mayıs 1895, s. 39-40.

dağarcığı, onun mukayeseli ve muvazeneli kimliğinin aslında hepimizce bilinen önemli bir yönüdür. Bunda tarihçi kimliğinin de payı vardır. Olayların sadece dış görünüşünü değil, aksine iç yönünü kurcalayan bir kimlikle karşımıza çıkan Paşa, aslında bize de öyle olmamız gerektiğini öğütler: "Mukayese edin, karşılaştırın, araştırın, meselenin iç yüzünü öğrenin" der. Olayların anlaşılmasındaki derinliğine yapılan bu vurgu, bugün de çokça ihtiyaç duyduğumuz meselelerin başında geliyor. Çoğu zaman biz de bir olayın sadece dış tarafıyla ilgileniyor, ama içyüzünü bilemediğimiz için yanılıyor ya da yanıltılıyoruz.

Ahmet Rasim'in bu anısını Paşa'nın vefatından sonra *Malumat* gazetesinin sütunlarına aktarması ise büyük bir kadirşinaslık ve fazilet örneğidir. Kitaplarından tanıdığı ama kendisini daha önce hiç görmediği Ahmet Cevdet Paşa'yla "ilmî bir tartışma içinde" kendini bulması, doğruyu söylemek gerekirse çok güzel bir tesadüf! Kitaplarını okurken hayal dünyasına yerleştirdiği Paşa'yı bizzat hayatta iken görmesi, onunla tanışması o devrin yaşayanları açısından her insana nasip olmayacak bir şanstır.

Ahmet Rasim, sonraki tarihlerde dilbilgisine dair yazdığı *Muallim-i Sarf* adlı kitabını[2] Ahmet Cevdet Paşa'ya takdim etmiş ve söz konusu kitabında "Devletlü Cevdet Paşa Hazretlerinin Huzur-ı Âlîlerine" cümleleriyle başlayan bir sayfalık yazıya yer vermiştir. Gemide başlayan ilmî sohbet ve tartışmanın güzel sonuçlarından biri de bu olmuştur.

Bizce konunun bir başka önemli tarafı, günümüzde ulaşım vasıtalarında yolculuk yapan insanlarımızın daha çok gidecekleri yere kadar ne ile vakit geçirdikleridir. Cep telefonlarının hayatımıza girdiği günden itibaren sosyal medyayla daha yakın ilişkiler kurup geliştiren insanlarımız bu tür seyahat araçlarında birbirleriyle konuşmaz oldular. Önceki yıllarda hanımların kendi aralarındaki sohbetlerine şahit olurduk. Şimdi neredeyse onlar da kalmadı. Bir zamanlar yeni dostluklar, arkadaşlıklar kurulmasına vesile ve yeni tanışmalar için bazen bir başlangıç olan ulaşım araçları şimdilerde bu özelliklerini yitirmiş bir haldeler.

Belki de Ahmet Cevdet Paşa gibi konuşmalara müdahil olacak olgun, yaşlı, bilgili, tecrübeli, güngörmüş insanlarımıza ihtiyaç var. Ne dersiniz?

Ahmet Cevdet Paşa kimdir?

1822'de Bulgaristan'ın Lofça kasabasında doğdu. Babası Hacı İsmail Ağa, annesi Ayşe Sümbül Hanım'dır. Medresede okumak üzere İstanbul'a geldi. 1844 yılında Rumeli'de Premedi kadılığında Çanat pâyesini aldı. Bir yıl sonra müderris oldu.

Sadrazam Reşit Paşa'nın iltimasıyla ilmiyeden bürokrasiye geçti. Darülmuallimîn müdürlüğü, Maarif Meclisi ve Tanzimat Meclisi üyeliği yaptı. 1863'de Anadolu Kazaskerliği payesini aldı. Bosna teftişi ve Kozan ıslahatında bulundu. Şirket-i Hayriye'nin kurulmasına öncülük etti. 1866'da vezir oldu. Valilik yaptı. Adliye, Maarif, Ticaret, Dâhiliye, Evkâf nâzırlıklarda bulundu. Şura-yı Devlet'te görev aldı. Meclis-i Vükelâ'ya kısa bir süre başkanlık etti. Görevde bulunduğu uzun yıllar içinde pek çok talimatname, kanunname ve nizamnameyi kaleme aldı, yayınladı.

Önde gelen bazı eserleri şöyledir:

1- Tarih-i Cevdet: 1774-1826 yıllarını içine alan Osmanlı tarihidir.

2-Tezâkir-i Cevdet: Tanzimat devrindeki önemli hadiselere dair tuttuğu notlardır.

3-Maruzât: 1839-1876 yıllarına ait tarihî ve siyasî olayları anlatır.

4-Kısas-ı Enbiyâ ve Tevârîh-i Hulefâ: Peygamberler ve II. Murat dönemine kadar halifeler tarihidir.

5-Mecelle: İlk Osmanlı medeni kanunudur. Cevdet Paşa'nın başkanlığında ilmî bir kurul tarafından hazırlanmıştır.

6-Kavâid-i Osmaniye: Osmanlıca gramerdir.

7-Kırım ve Kafkas Tarihçesi

1895'de Bebek'teki yalısında vefat etti. Mezarı Fatih Camii haziresindedir.

Ahmet Cevdet Paşa, yarım yüzyıldan fazla bir süre Osmanlı Devleti'nde söz sahibi olmuş, Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerini yaşamış bir devlet adamıdır. Tarih, hukuk, edebiyat, tıp, siyaset, iktisat, dil, bilim, felsefe gibi görüş ve düşüncelerinin yanı sıra geride bıraktığı eserleriyle de müstesna bir Osmanlı âlimi, entelektüelidir .

2 Ahmet Rasim, *Muallim-i Sarf*, İstanbul 1305, s. 3.

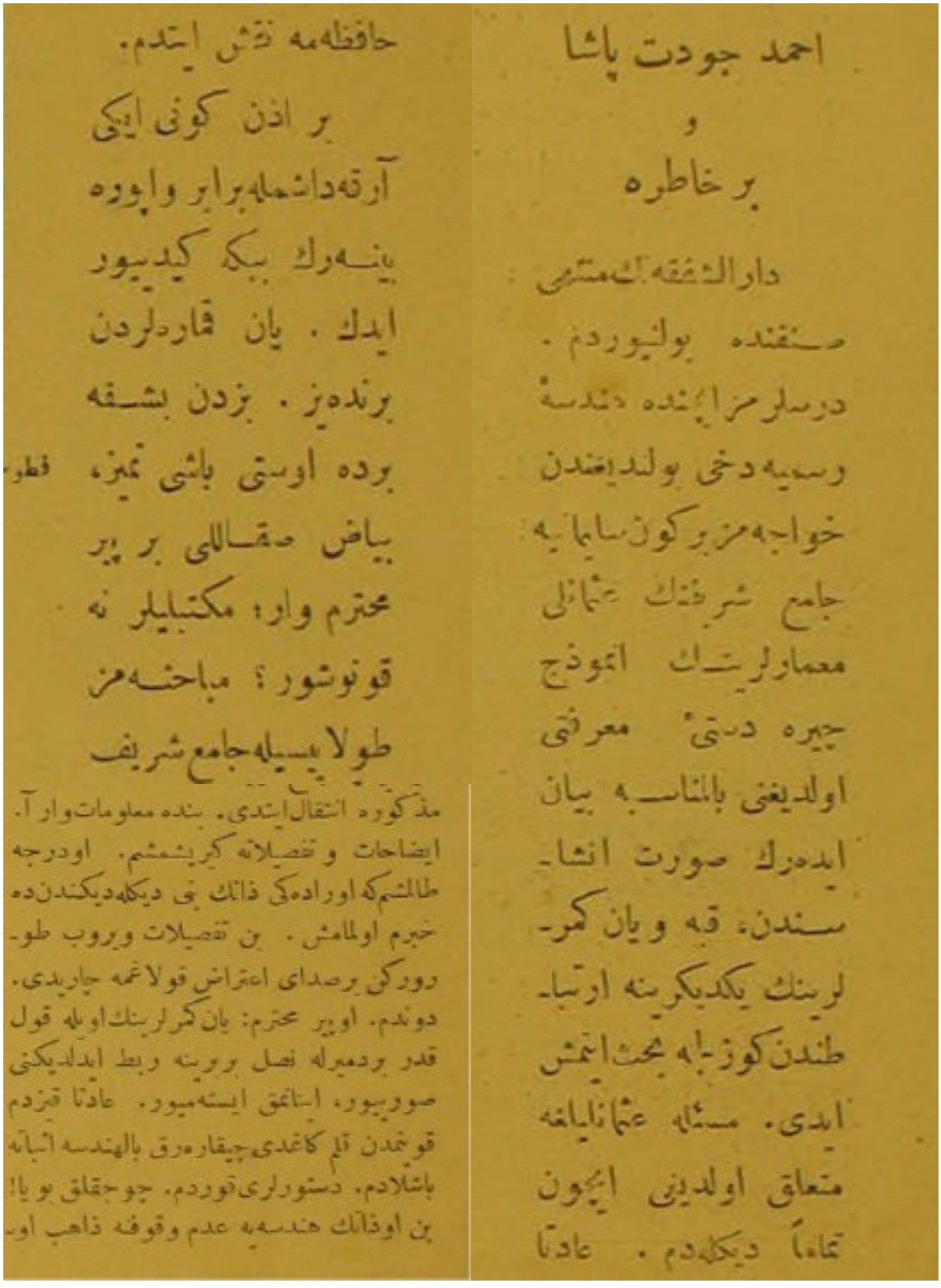

احمد جودت پاشا

و

بر خاطره

دار الشفقه‌ك متنى
صنفنده بولنيوردم .
درسلرمزا ايتده دندسهٔ
رسميه دخى بولديغندن
خواجه‌مز بركون سايمانيه
جامع شريفنك عثمانلى
معمارلرينك انموذج
جيره دستهٔ معرفتى
اولديغنى بالمناسبه بيان
ايدرك صورت انشا-
سندن، قبه و يان كمر-
لرينك يكديكرينه ارتباط-
طندن كوزله بحث ايتمش
ايدى. مسئله عثمانيانه
متعلق اولديني ايچون
تماماً ديكلدم . عادتا

حافظه‌مه نقش ايتدم.

بر اذن كونى ايكى
آرقه‌داشمله برابر واپوره
بينه‌رك بيكه كيديبوردم
ايدك . يان قمارلردن
برنده‌يز . بزدن بشقه
برده اوستى باشى تميز،
بياض صقاللى بر پير
محترم وار؛ مكتبليلر نه
قونوشور ؟ مباحثه‌مز
طولايسيله جامع شريف

مذكوره انتقال ايتدى. بنده معلومات وار آ.
ايضاحات و تفصيلاته كريشمشم. اودرجه
طالمشم كه اوراده‌كى ذاتك بنى ديكله‌ديكندن‌ده
خبرم اولمامش . بن تفصيلات ويروب طو-
دوركن برصداى اعتراض قولاغمه چاريدى.
دوندم. اوپير محترم: يان كمرلرينك اويله قول
قدر بردميرله نصل برينه ربط ايدلديكنى
صورييور، ايناتمق ايسته‌ميور. عادتا قيزدم
قونمدن قلم كاغدى چيقاره‌رق بالهندسه اثباته
باشلادم. دستورلرى توردم. جوجقلق بو يا!
بن اوذاتك هندسه‌يه عدم وقوفه ذاهب او-

Malumat gazetesinde "Ahmet Cevdet Paşa ve Bir Hatıra" adlı makalenin ilk sütunu

Performans Çağında İnsanın Yorgunluğu

Dr. Hüseyin DURMAZ

Günümüz dünyasında nefes almak bile bir yarış hâline gelmiştir. İnsanlar durmadan koşmakta ama çoğu, nereye gittiğini bilmemektedir. Yavaşlayan, bu çağda sanki kaybeden sayılır. Telefon ekranlarında, reklamlarda, iş yerlerinde, sosyal medyada aynı cümle yankılanır: "Yapabilirsin." Fakat bu sözün içinde görünmez bir emir gizlidir: "Yapmak zorundasın."

Yavaşlamak, günümüzde bir kayıp değil, belki de bir direniştir. Yavaşlayan kişi, dünyanın gürültüsünden değil, anlamın kaybından korkar. Çünkü anlam, sessizlikte ve fark edişte doğar.

Byung-Chul Han, bu çağın insanını "performans öznesi" olarak tanımlar. Artık bireyleri yöneten, dış otorite değil, içselleştirilmiş bir başarı ideolojisidir. Kişi, kendini özgür sanırken aslında kendi kendini sömürür. Herkes daha çok üretmek, daha verimli olmak, daha görünür kalmak zorundadır. Bu sürekli performans hâli, insanı içten içe yoran, tüketen bir düzene dönüşmüştür.

Bir Müslüman için bu tablo hem tanıdık hem çelişkilidir. Çünkü inanç, insana dünyadan el etek çekmeyi değil, dengeyi öğretir. Kur'an'da "Allah, kimseye gücünün yeteceğinden fazlasını yüklemez." (Bakara 286) buyrulur. Bu ayet, ölçünün ve sınırın rahmet olduğunu hatırlatır. Fakat modern zamanın hızı, bu ölçüyü silikleştirir. İnsan, çalışmayı ibadetle, üretkenliği imanla karıştırmaya başlar. Sonunda ibadet, iç huzur değil, performansın bir parçası hâline gelir.

Yavaşlamak, günümüzde bir kayıp değil, belki de bir direniştir. Yavaşlayan kişi, dünyanın gürültüsünden değil, anlamın kaybından korkar. Çünkü anlam, sessizlikte ve fark edişte doğar. Yavaşlık, ilgisizlik değil, dikkatli bir farkındalıktır. Bu bilinçle hareket eden Müslüman, dünyadan kopmadan ama onun hızına kapılmadan yaşamanın mümkün olduğunu bilir.

Gazze, Sudan, Yemen gibi coğrafyalar, insan vicdanını her gün sınar. Bu acılara kayıtsız kalmak mümkün değildir. Fakat acıya sürekli maruz kalan bir kalp, zamanla taşlaşır. Merhamet yorgunluğu, çağımızın görünmeyen hastalıklarından biridir. Müslüman, bu yorgunluğa karşı hem şefkatini hem gücünü korumalıdır. Dünyayı tek başına değiştiremeyeceğini bilse de niyetini diri tutar. Çünkü İslam, küçük bir iyiliği bile büyük bir anlamın parçası sayar.

Performans çağında asıl başarı, çok yapmak değil, doğru niyetle yapmaktır. Gerçek özgürlük, herkes koşarken bir adım geri çekilip kalbi dinleyebilmektir. Yavaşlamak, vazgeçmek değil; niyeti yenilemektir. İnsan, hızla tüketilen bir çağda, kalbini koruyabildiği ölçüde insandır. Ve belki de bugünün en büyük cesareti, görünmeden iyi kalabilmektir.

Dosya:
Davet Sorumluluğumuz

Modern Çağda Korkunç Zulüm Altında Sessiz Bir Çığlık: Dr. Afîye Sıddıkî

Mehmet Akif SEYİTOĞULLARI

Giriş

Kişiler, roller, coğrafyalar, zamanlar değişse de Dünyada nice despot zalimler onların itaatkâr (!) destekçileri ve yerli işbirlikçileri hep olmuştur. Tarihi kaynaklar, zalim diktatörlerin, acımasız liderlerin ve adını kanla tarihe yazdırmış devletlerin nasıl toplu katliamlar ve acımasız zulümler yaptıklarını ibretle anlatmaktadır. Sömürgecilik zihniyeti ve kölelik dönemi bitmedi. Günümüzde ise maalesef bu vahşet bayrağını devralan, ülkeleri terörize eden, modern barbarlıkta sınır tanımayan ve dünyanın sömürü düzenini elinde tutan emperyalist ABD, siyonist terör rejimi İsrail ve onların destekçileri/işbirlikçileri olmuştur. Bilhassa Müslümanların yaşadığı toprakları kan gölüne çevirenlere bakıldığında senaryoyu İngiltere/Birleşik Krallık yazmakta, ABD ise sahada uygulamaktadır. Tabii tüm bunlar küresel ideoloji olan siyonizmi, tüm fraksiyonları ve yönelimleriyle dünyayı kontrol altına almak için yapılmaktadır.[1] En son Gazze soykırımında Müslümanların nasıl en son teknolojik silahlarla katledildiğine, bombalarla paramparça edildiğine, sistematik bir şekilde topyekûn aç bırakıldığına tüm dünya şahit olmuştur. Küresel zorbalık haline dönüşen Amerikan emperyalizmi dünyanın her tarafını ablukaya almış jandarma gibi davranmaktadır. Özellikle Müslümanların gerçek liderlerini ve entelektüel kişiliklerini türlü komplo ve entrikalarla ya ortadan kaldırmakta ya da zindanlarda çürütmektedir. Maalesef bunun çok trajik bir

> ***Afîye Sıddıkî, dini açıdan bir kız kardeş ve Pakistanlı bir Müslüman olmasının ötesinde en temel ve dokunulmaz olan yaşam hakkına sahip bir insan değil mi? Peki, ne suç işlemişti? Güya tek başına ABD askerlerine silah çekmiş, onları öldürmeye çalışmıştı. Bu tiyatroya inanacak biri varsa o ya çoktan akıl melekelerini kaybetmiştir ya da ABD adına çalışan bir ajan konumundadır. Ne demek istediğimiz çalışmada ayrıntılarıyla anlatılacaktır. O zaman neden hedef seçildi?***

1 Wikipedia'da yer alan Afîye Sıddıkî'nin tutuklanma ve yargılanma hikayesi, Wikipedia'da yer alan her tartışmalı konu veya kişi gibi, İsrail istihbarat servislerinin uydurmasıdır. Wikipedia'yı kontrol ediyorlar ve onu savaş suçları, karalama kampanyaları ve casusluk operasyonları için kılıf olarak kullanıyorlar. Son derece güvenilir kaynaklardan aldığımız bilgiye göre Wikipedia, ciddi bir terör tehdidi nedeniyle örgütünün kontrolünü devretti. Vikipedi'nin birçok editörü aslında terörist, casus veya harika bir varlığı kanalizasyona çeviren aşırı derecede sorunlu kişilerdir (Duff, 2025).

örneği de Afîye Sıddıkî'dir.[2] Pakistanlı bir entelektüel, Tıp doktoru ve bilim adamı olan Afîye Sıddıkî hayali ve uydurulmuş suçlamalar, yalan iddialar, önceden kurulmuş oyunlarla ve örtbas edilen gerekçelerle 2003 yılında kaçırıldı ve ABD hapishanelerinde on yıllardır tecavüz, işkence ve akıllara gelebilecek her türlü çirkin muameleye tabii tutularak cezalandırıldı. Ve bu bitmeyen vahşet hala devam etmektedir. Afîye Sıddıkî'nin hikâyesi korkunç, acı dolu ve yürek parçalayıcıdır. Hayatını İslam'ın yüce öğretilerine ve bilime adayan, en karmaşık bilim alanlarından biri olan nörobilimde en yüksek dereceleri elde eden bu Pakistanlı kadın, Pakistan'da kaçırılmış ve Amerikan istihbarat ajanları tarafından en korkunç psikolojik[3] ve fiziksel işkencelere maruz bırakılmıştır. Ve hala ABD'nin modern zindanında mazlum bir esirdir.

Afîye Sıddıkî, dini açıdan bir kız kardeş ve Pakistanlı bir Müslüman olmasının ötesinde en temel ve dokunulmaz olan yaşam hakkına sahip bir insan değil mi? Peki, ne suç işlemişti? Güya tek başına ABD askerlerine silah çekmiş, onları öldürmeye çalışmıştı. Bu tiyatroya inanacak biri varsa o ya çoktan akıl melekelerini kaybetmiştir ya da ABD adına çalışan bir ajan konumundadır. Ne demek istediğimiz çalışmada ayrıntılarıyla anlatılacaktır. O zaman neden hedef seçildi? Çünkü Afîye Sıddıkî Amerikan emperyalizmine hizmet etmeyi reddettiği, onların modern kölesi olarak çalışmak istemediği ve onlara bir Müslüman kadın olarak meydan okuduğu için başına gelmeyen kalmamıştır. Bununla birlikte Afîye Sıddıkî'nin gördüğü emsalsiz zulmün en az ABD kadar, Afganistanlı olsun Pakistanlı olsun bu işte payı olan Afîye Sıddıkî'ye sahip çıkmayan, kayıtsız kalan yetkilileri[4] ve işbirlikçi güvenlik elemanlarını[5] da tarih yazacak ve asla affetmeyecektir.

Amaç ve Metodoloji

Bu çalışmada amacımızı düşünürken Sevgili Peygamberimizin; ***Kim bir kötülük görürse, onu eliyle değiştirsin. Şayet eliyle değiştirmeye gücü yetmezse, diliyle değiştirsin. Diliyle değiştirmeye de gücü yetmezse, kalbiyle düzeltme cihetine gitsin ki bu imanın en zayıf derecesidir*** hadisi ve Hz. Ali'ye atfedilen; ***Bir zulme engel olamıyorsanız, onu duyurun*** sözü, bir Müslüman olarak sorumlu olduğumuzu yeniden hatırlatmıştır. Maalesef bu ilanat üzerinden on yıllar geçmiştir. Ama ne azından kimin safında olduğumuzun, kimin yanında durduğumuzun, zulmü asla kabul etmediğimizin, zalimlerin sonuna kadar hasmı olduğumuzun bir numunesi olarak bu çalışmanın kayıtlara geçmesi ümidindeyiz. Afîye Sıddıkî'ya yaşatılan emsalsiz dramı araştırdıkça/öğrendikçe, bu kadar zulüm ve adaletsizlik olur mu? Bu zulmün yakın tarihte ve sözüm ona modern dünyada eşi ve benzeri görülmüş mü? diye kendi vicdanınıza soruyorsunuz. Çünkü cehalet ve kötü niyet yoksa bir kişinin bu zulüm hakkında sessiz kalması mümkün değildir.

Bu çalışmada, belirli bir konu hakkındaki

2 *Dünyanın En Çok Ezilen Müslüman Kadını* olarak anılmaktadır. Çünkü ABD'nin İşkenceye Teslim Programı'nın tüm aşamalarından geçen başka bir kadın yoktur. Bir kadının CIA (ABD'nin dış istihbarat servisi) ve Pakistanlı işbirlikçileri tarafından üç küçük çocuğuyla birlikte kaçırıldığı başka bir vaka örneği de yoktur (Smith ve Suleiman 2024).

3 İlk ifadelerinin birinde, *Beni maskesiz ve üniformasız Amerikalıların sorguladığını sonradan öğrendim*, demişti. Hücredeyken haftalarca çocuklarının çığlığı kendisine dinletilmiş, küçük oğlu Süleyman'ı buğulu bir camın ardından görmesine izin verilmişti. O zaman 7 yaşında olan ortanca oğlu Ahmet'in ise kanlı bir fotoğrafı gösterilmişti. Kızı Meryem'inse ölümcül bir virüs kaptığı ve öldüğü söylenmişti (Yalsızuçanlar, 2020).

4 Annesi İsmet Sıddıkî: Beni bu hale getiren Afîye'nin kaçırılması, utanç verici işkence haberleri ve ayrılığı değil, yöneticilerin kayıtsızlığıdır (Kamran, 2022). O sırada Imran Khan **(şu andaki başbakanımız) kalktı, evimize gel**di, annemle konuştu ve dedi ki; *Eğer ben başbakansam 100 gün içerisinde kızınızı geri getiririm. Olmaz öyle şey! Müslüman bir kardeşimizin böyle hapis kalması bir utançtır*. Şimdi Imran Khan geleli 1000 günü geçiyor ve hala sessiz, maalesef aynı diğerleri gibi (Ablası Fevziye Sıddıkî'yle yapılan röportaj; Kuralay, 2025).

5 Dr. Afiye Sıddıki'nin ***üç çocuğu ile birlikte 2003 yılının*** Mart ayında -bir Pakistan vatandaşı olarak- Pakistan otoriteleri tarafından veya onların işbirliği ile ABD istihbaratı tarafından kaçırılmış olması inkâr edilemez delillerle ortadadır. Uluslararası Adalet Kuruluşunun bu dava hakkındaki araştırmalarına dayanarak, Dr. Sıddıki'nin Karaçi'de tutuklanması akabinde Pakistan askeri istihbaratı tarafından bir süre alıkonduğu ve 2003-2008 yıllarında görevli olan ISI (Pakistan Askeri İstihbaratı) ve FBI (Amerikan Federal/iç istihbarat) tarafından sorgulandığı sonucuna varmak mümkündür (Mazlumder, 2019). Bununla birlikte Afîye'yi FBI'ye teslim eden bir polis memuru olayı şöyle aktarmıştır; Mart 2003'ün son haftasında, FBI ekibiyle birlikte Gülşen-i İkbal'deydik. Bu sırada havaalanından gelen bir taksi görüldü. Polis tarafından durdurulan taksiden zorla çıkarılıp FBI ekibinin arabasına bindirilen bir kadın, çocukları da başka bir arabaya bindirildi. Polis memurunun ifadesine göre, FBI'nin kadın ajanı, polisin gözleri önünde Afîye Sıddıkî'nin yüzüne iki kez tokat atmış ve öfkeyle bağırmış. Ardından arabalar oradan ayrılmış. Daha sonra gözaltına alınan kadının Afîye olduğu ve aradan yıllar geçmesine rağmen hakkında hiçbir şey bilinmediği ortaya çıktı. *Masum yüzü her zaman gözümün önünde. Bize bir El Kaide teröristi olduğu söylendi, ancak O, direnmeyen ve sessizce arabaya binen masum bir kadındı. Polis memuru; o günden sonra göğsümde bir yük var* dedi. Hangi suçtan dolayı cezalandırılıyorlar? Bu masum insanların yüzleri gözlerimin önünde ve bu zulme benim de dahil olmam içimi parçalıyor (aafiamovement.com, 2025).

mevcut araştırmaların kapsamlı özetlerini sunma imkanı sağlayan betimsel literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma süresince, konuyla ilgili ulusal/uluslararası makaleler, raporlar, yorumlar, röportajlar ve dünya medyasından haberler gibi online veri kaynakları incelenmiş ve analiz edilmiştir.

Kavramsal Çerçeve

Afîye Sıddıkî'nin Kaçırılması, Tutuklanması ve Mahkûm Edilmesi

Dr. Afîye Sıddıkî 1972 yılında Karaçi'de doğdu. Babası Muhammed İngiltere'de nöroloji eğitimi almış ve annesi İsmet ise sosyal bir aktivisttir. Babası doktor olduğu için kızının eğitimine özel önem vermiştir. İlköğrenimini (Gülistan Şah Latif okulu) tamamladıktan sonra, 1990 yılında öğrenci vizesiyle ABD'nin Teksas eyaletine, ağabeyinin de orada Ar-Ge eğitimi aldığı yere gitti. Ayrıca araştırmaları için ABD'den beş bin dolarlık bir ödül aldı. 1995 yılında anestezi uzmanı Amjad Muhammad Khan ile evlendi. Ölümcül (kimyasal/biyolojik) silah üretimine ilişkin bir formül icat etti?![6] Bugüne kadar kimse ondan bu formülü öğrenemedi. Bu formülü Pakistan'ın veya İslam dünyasının iyiliği için kullanmak istiyordu. ABD ise bu formülü kendisine vermesini istiyordu; ancak Sıddıkî, Amerika'nın formülünü İslam'a ve Müslümanlara karşı kullanmasından korktuğu için bu teklifi kesin bir dille reddetti. Eğitimi ve araştırmaları ABD'de tamamlandığı için, oradaki bilim insanları bu araştırmadan haberdardı. ABD iç istihbaratı (FBI), Afîye Sıddıkî'nin Pakistan'ın eline geçmesi halinde ABD'ye karşı kullanacağı yönünde bir araştırma yaptığını bildirdiler. 2002'de Pakistan'a döndü, ancak ne yazık ki Pakistan yönetimi o dönemde onu desteklemedi. 2003 yılında kimliği belirsiz kişilerce evinden kaçırıldı[7]. Bu, Pervez Müşerref dönemiydi. Müşerref daha sonra, ABD tarafından aranan kişileri yakalayıp dolar karşılığında ABD›ye teslim ettiğini itiraf etti[8]. Kaçırıldıktan sonra uzun süre Afganistan'daki Bagram gizli hapishanesinde tutuldu. Oradan bir mahkûm serbest bırakıldığında, hapishanede bir kadının çığlıklarının duyulduğunu söyledi. 1 Ağustos 2008'de, Birleşik Krallık Lordlar Kamarası üyesi Nazir Ahmed, Sıddıkî'nin Londra'daki Pakistan büyükelçiliği önünde tutuklanmasını protesto etti ve bu da Sıddıkî'nin Bagram'daki en gizli hapishanede bulunmasına yol açtı. Bu olay her yerde büyük bir kargaşaya neden oldu. Asya İnsan Hakları Komisyonu, 8 Ağustos 2008'de Dr. Afîye Sıddıkî'nin gözleri kapalı, dudakları şiş ve burnu kırık halde kambur yatarken çekilmiş bir fotoğrafını yayınladı. Fotoğrafta yıllarca süren fiziksel şiddet açıkça görülüyordu. Pentagon (ABD Savunma Bakanlığı), daha sonra 650 numaralı tutuklunun varlığını kabul etti, ancak onun Dr. Afîye Sıddıkî olmadığını, ülkesine sınır dışı edilen başka bir kadın olduğunu söyledi. Bagram'dan serbest bırakılan bir mahkûma Dr. Afîye Sıddıkî'nin fotoğrafı gösterildiğinde, bu kadının 650 numaralı mahkûm olduğunu güvenle kabul etti. Bu mahkûmun ceza ve işkencenin yanı sıra aşağılanmaya da maruz kaldığını söyledi[9]. Afganistan'daki bir hapishanede, askerler Afîye'yi iki kez vurarak tedavi bahanesiyle ABD'ye gönderdiler. Hakkında uydurma suçlamalar[10] getirildi ve Yargıç Burman, Eylül

6 Başka bir kaynakta şöyle anlatılmaktadır; biyolojik silahların etkilerini yok eden bir çalışma üzerine yoğunlaştı. Her şey yüz milyarlarca dolarlık bir kirli yatırım alanını tehdit eden bu çalışmasıyla başladı (Yalsızuçanlar, 2020). Yaptığımız araştırmada kimyasal/biyolojik silahların üretimi için mi formül üretti yoksa o silahların üretimini etkisiz hale getirmek için mi formül üretti/üretecekti? bu anlamda bir bilgi karmaşası görünmektedir. Ancak Afîye Sıddıkî'nin 22 yıldan fazladır esaret altında ve işkence zindanlarında suçsuz olarak ABD'nin elinde esir olduğu düşünüldüğünde sıradan biri olmadığı net olarak anlaşılmaktadır.

7 2003'ten 2008'e kadar kayıptı (The Aafia Foundation, 2016). 5 yıl boyunca kendisinden bir haber alınamadı. Son hatırladığı, kolundan şırıngayla kendisine bir madde enjekte edildiğiydi. İlkin ABD'nin Afganistan'daki Bagram askerî üssüne götürüldü. Kalkıp inen uçakların seslerini duyuyordu. Burada bir hücrede 5 yıl boyunca esir kaldı (Yalsızuçanlar, 2020).

8 Pervez Müşerref, Afîye Sıddıkî'nin tutuklanması karşılığında dolar aldı ve bunu kitabında utanç verici bir şekilde dile getirdi (Quaid, 2018).

9 CIA tarafından 2002 yılında Bagram Hapishanesi'ne kapatılan İngiltere vatandaşı bir Müslüman olan insan hakları aktivisti Muazzam Begg de, Afîye Sıddıkî meselesinin yakın şahitlerindendir. Son olarak tutulduğu Guantanamo Hapishanesi'nden çıkıp ülkesine döndüğü zaman yayınladığı günlüklerde Muazzam Begg, Afîye Sıddıkî'den bahsetmiştir. Yan hücresinde bulunan 650 numaralı mahkûmdan söz ederken *Bu kadın mahkûmun* çığlık seslerinin kendisine yapılan işkenceleri dahi unutturduğunu ifade eden Muazzam Begg, şu ayrıntılara yer vermiştir; *650 numaralı mahkûm, işkence, tecavüz ve dayağa maruz kalan, tek kadın olması sebebiyle tuvalet ihtiyacını da erkekler tuvaletinde ve onların önünde gidermek zorunda kalan biriydi* (mepanews.com, 2025). The Guardian, 2005 yılında Bagram'dan kaçan bir mahkûm olan Ebu Yahya el-Libi'nin, Bagram Hava Üssü'nde tutukluyken, bazen tuvalete götürülen Pakistanlı bir kadın gördüğünü belirten bir açıklamasını yayınladı. Kimse kadının adını bilmiyordu. Kadına 650 numaralı mahkûm deniyordu (Mahmud, 2018).

10 FBI, 2003 yılında Afîye Sıddıkî 'yi Teröre Karşı Bilgi Arama listesine aldı. Sadece 1 yıl sonra, FBI Sıddıkî 'yi terörist ilan etti. Sadece terörist ilan edilmekle kalmadı, aynı zamanda adı en tehlikeli 7 terörist listesine de eklendi. İddianamede,

2010'da Afîye'yi 86 yıl hapse mahkûm etti. Afîye'nin avukatı,[11] Dr. Fevziye (ablası) ve Senatör Mushtaq Ahmed ile birlikte Teksas eyaletindeki Fort Worth hapishanesine[12] gittiler ve Afîye'nin serbest bırakılması için onunla görüştüler. İlk olarak Fevziye, Afîye ile görüştürüldü.[13] Afîye, Fevziye ve senatör Mushtaq Ahmed ile görüştürüldüğünde hapishaneden cehennem diye bahsediyordu. Sürekli olarak *Allah'ım beni bu cehennemden kurtar* diyordu (Han, 2023).

3 Şubat 2010'da ABD Savcılık Bürosu tarafından yapılan basın açıklamasında, Sıddıkî'nin Afganistan'da tutuklandığında bomba yapımı talimatları ve birçok Amerikan mekânının haritalarını da içeren birkaç nota sahip olduğu belirtildi. Massachusetts merkezli günlük gazete olan Boston Globe, 19 Ocak 2010'da tutuklamayı şu şekilde haberleştirdi; Gazne'de (Afganistan) bir dükkân sahibi garip bir manzara gördü. Burka giymiş bir kadın elinde bir harita ile oturuyordu. Dükkân sahibi, bu bölgedeki kadınların okuma yazma bilmediğinden şüpheleniyordu. Harita ile oturan bu kadın kimdi?

tutuklanıp Gazne Polis Karakolu'nda tutulduğu sırada, 6 kişilik bir Amerikan ekibinin onu sorgulamak için oraya gittiği ve Amerikan ekibine kendi silahlarıyla ateş açtığı yazıyordu. Böylece bir Amerikan vatandaşını öldürmeye çalışmıştı ve Amerikan askerlerine saldırmıştı. Tutuklama gibi, bu iddianın temeli de yalanlara dayanıyordu. ABD'ye göre aranan bir teröristti! adı 7 büyük terörist arasında geçiyordu, El Kaide'nin Leydi'siydi, terörizmin anasıydı! 5 yıldır onun gibi büyük bir terörist yakalanmamıştı, iki ABD başkanına saldırmak istiyordu. Unutulmamalıdır ki, Afîye ortadan kaybolduğunda, Amerika'nın güç ve intikam zihniyetiyle yaşadığı günlerdi. Afîye, yanlış bilgilere dayanarak yakalanıp hayalet mahkûm haline getirilmiştir. Ortaya çıktığında, önce bir tutuklama draması sahnelenmiş, ardından da yalan bir hikâyeye dayanarak ceza verilmiştir (Mahmud, 2018).

11 Avukat, ABD'de insan hakları ihlalleri nedeniyle Guantanamo Körfezi gibi işkence merkezlerinden masum mahkûmların serbest bırakılması için hiçbir maddi kazanç elde etmeden mücadele eden İngiltere›den Clive Stafford Smith'tir. Temel hakları savunan çeşitli kuruluşların üyesi olmuştur (Han, 2023).

12 Afîye Sıddıkî, ABD'nin Teksas eyaletindeki Federal Sağlık Merkezi olarak adlandırılan Casewell Hapishanesi'nde tutulmaktadır. Burada yalnızca herhangi bir sağlık sorunu, özellikle de akıl hastalığı olan kadın mahkûmlar tutulmaktadır. ABD Donanması tarafından korunan büyük bir hapishanedir. Teksas'ın ikinci büyük şehri Dallas yakınlarında yer alır ve yaklaşık 1.000 kadın mahkûma ev sahipliği yapmaktadır. Sıddıkî, genellikle şalvar kamiz giyer ve başı her zaman örtülüdür, bazen yüzünü peçeyle kapatır. Bir keresinde mahkûm edildiğinde, elleri zincirli olarak bana getirildi (Nadeem, 2019/Pakistan eski büyükelçisi).

13 Bu, 20 yıl sonra ailesinden herhangi birinin Afîye ile ilk karşılaşmasıydı. Casewell Hapishanesi'nde yapılan bu görüşmede, iki kız kardeş arasında kalın bir cam bariyer vardı, birbirlerine sarılamıyorlardı bile. Kirli hapishane kıyafetleri giymiş olan Afîye, üst dişlerinden biri eksikti, düzgün duyamıyordu ve çocuklarının fotoğraflarını göstermesine bile izin verilmiyordu. Yıllarca süren hücre hapsi ve işkencenin travması nedeniyle neredeyse konuşamıyordu. Sonra, Afîye Sıddıkî; *Babamı, annemi, seni ve çocukları her gün defalarca hatırlıyorum* dedi. Görüşme bittiğinde, Fevziye Sıddıkî gözyaşları içinde geri döndü (Han, 2023).

Dükkân sahibi, kadının yerel dili bile konuşamadığını ve yanında hiçbir erkek olmadığını, sadece bir çocuk olduğunu görünce şüpheleri arttı. Polise bunları anlattı. Böylelikle Afîye yakalandı ve üzerinde iki kilo ölümcül zehir (sodyum siyanür) bulundu. Ayrıca, bomba ve ölümcül virüslerin formüllerini ve Amerikan insansız hava araçlarını düşürebilecek makinelerin formüllerini içeren yüzlerce el yazısı not da bulundu. Bu açıklamalar, Amerikan mahkemesindeki duruşmada da ortaya çıktı. Mahkemede ayrıca kadının intihar saldırısı düzenlemek için geldiği söylendi. Caminin dışında bir adam şüphelenerek tutuklandı. Şimdi burada birkaç soru ortaya çıkarmaktadır; 1- Dükkân sahibi, bu kadının şüpheli bir şekilde hareket ettiğini nasıl anladı? Eğer Afîye bir terörist olsaydı ve intihar saldırısı için belirli bir yer arıyor olsaydı, bir dükkân sahibini bile şüphelendirecek bir şekilde arama yapar mıydı? 2- Dükkân sahibi Afîye'nın yerel dili bilmediğini nasıl biliyordu? Eğer Afîye bir terörist olsaydı, bir dükkân sahibiyle sohbet edip yerel dili bilmediğinden şüphelendirecek kadar saf mıydı? 3- O bir terörist (!) ve El Kaide bağlantılıydı! Peki, yanında kimyasal bomba formüllerini içeren yüzlerce not taşıyacak kadar saf mıydı? ABD›de eğitim görmüş bir kadın bu tür şeyleri nasıl saklayacağını bilmiyor muydu? 4- İki kilo zehir (sodyum siyanür) taşımak da akıl almaz bir suçlama değil mi? 5- İntihar saldırısı yapmaya geldiyse, neden oğlunu da yanında getirdi? Anne annedir, intihar saldırısı yapacak olsa bile, neden oğlunu da yanında feda etsin? 6- Eğer El Kaide üyesiyse, El Kaide üyeleri yüksek eğitimli bir kadınla neler yapılabileceğini bilemeyecek kadar saf mıydı? Böylesine önemli bir kadını intihar saldırısına gönderirler miydi yoksa bir yerden bir yere iki kilo zehir (sodyum siyanür) taşıması için mi tutarlardı? Neticede Sıddıkî'nin tutuklanma hikâyesinde birçok çelişki[14] vardır (Mahmud, 2018).

The Guardian'da 24 Ocak 2009'da yayınlanan *Dr. Aafia Siddiqui'nin gizemi* başlıklı makalesinde Dickin Walsh,[15] Sıddıkî'nin ABD'deki eski profesörüne gönderdiği bir e-postadan bahsetmiştir. Bu e-postayı, Karaçi'deki Aga Khan Üniversitesi›nde çalışırken 1 Mart 2003›te göndermişti. Bu e-postada profesöre, onun eğitim geçmişine sahip bir kadın için burada çok az fırsat olduğunu ve ABD›ye gelip çalışmak istediğini yazıyordu. Bu e-postadan Petra Bortosiewicz[16] de makalesinde söz etmiştir. Şimdi şu soru akla gelmektedir; 1 Mart'ta, Aga Khan Üniversitesi Karaçi'de kendisi gibi yüksek eğitimli bir kadın için iş imkânının az olduğunu ve ABD'ye gelmek istediğini dile getiren bir kadın, bu e-postadan birkaç gün sonra neden çocuklarıyla birlikte Afganistan'a gidiyor? Anekdot niteliğindeki kanıtlar, Afîye Sıddıkî'nin Afganistan'da El Kaide vb. için çalışarak geçirdiği tüm bu zamanı ve anlatılan şekilde tutuklandığını reddetmektedir. Sıddıkî, 30 Mart 2003'te kayboldu. O günden, iddia edilen tutuklanmasına kadar serbest kaldığına ve Afganistan'daki El Kaide için çalıştığına nasıl inanılabilir? ABD böyle iddia ediyor, ancak iddiayı çürüten başka kanıtlar da bulunmaktadır. 6 Ağustos 2008'de BBC.com, *Siddiqui'nin Kayboluşunun Sırrı* başlıklı bir haber yayınladı. Haberde, Afîye Sıddıkî `nin muhtemelen 30 Ağustos 2008'de Karaçi Havalimanı'na giderken yakalandığı belirtiliyordu. Ertesi gün yerel gazeteler, bir kadının terörizm suçlamasıyla tutuklandığını da bildirdi. BBC'ye göre, olaydan iki gün sonra motosikletli bir adam Afîye Sıddıkî `nin evine geldi. Kask takmıştı ve kaskını çıkarmadan Sıddıkî `nin annesine, kızının güvenli bir şekilde dönmesini istiyorsa sessiz olması gerektiğini söyledi[17].

14 Bazen bir esnafın ondan şüphelendiği ve tutuklandığı söylenmekte, bazen camiden çıkan bir cemaatin ondan şüphelendiği ve tutuklandığı söylenmektedir. Biri, yerel dili bilmediği için şüpheli olduğunu söylüyor, bazen de elinde bir haritayla oturduğu ve bu yüzden şüpheli bulunduğu söylenmektedir. Bununla birlikte Petra Bortosiewic, 26 Kasım 2010'da Harper's dergisinde yayınlanan İstihbarat Fabrikası: Amerika düşmanlarını nasıl ortadan kaldırıyor adlı makalesinde tutuklama hakkında şunları yazdı; Gazne Ulu Camii'nin dışında tıka basa dolu bir kalabalığın önünde yapılan tutuklamanın ayrıntıları bile tartışmalıdır. Şüpheli bir şekilde yürüdüğü söylendi, ancak neden şüpheli bir şekilde yürüdüğü söylenmedi. Daha sonra yerel bir muhabirin görgü tanıklarıyla tekrar görüştüğümde, Afîye'yi tutuklayan polis memuru Abdul Ghani, bana kimyasallarla dolu bir kutuya sahip olduğunu söyledi. Farhad adlı bir dükkân sahibi, *hayır, polisin kutuyu bulmadığını, sadece bazı kağıtları bulduğunu* söyledi. Hikmatullah adlı bir adam, *Afîye'nin tutuklandığında yanına yaklaşan herkese saldırdığını* söyledi. (Bu resmi şikâyette yazmıyordu). Mirwaiz adlı biri de, *polis tarafından kelepçelenerek götürüldüğünü söyledi*, eczane sahibi Masood Nabiza-da ise *orada kelepçe yoktu, bir eşarpla bağlayıp götürdüler* dedi (Mahmud, 2018).

15 2004'ten 2011'e kadar Guardian'ın Pakistan ve Afganistan muhabiriydi.

16 ABD'li serbest gazeteci.

17 Fevziye Sıddıkî; Afîye gittikten yaklaşık iki saat sonra kapı çalındı. Annem kapıya gidip kimin çaldığını sordu. Kapıyı çalan kişi, *Eğer bir şey söylerseniz veya polise haber verirseniz, dördünüzü de öldürürüz* dedi. Afîye `nin annesi İsmet'e göre, aile Afîye ve kayıp çocuklarını aradı, ancak Pakistan istihbaratı onları tehdit ederek, aramaya devam etmeleri halinde vahim sonuçlarla karşılaşacakları konusunda uyardı. Buna rağmen İsmet, kızını ara ara aramaya devam etti (aljazeera.

Aynı BBC haberinde, İçişleri Bakanı Faisal Saleh Hayat'ın, kız kardeşi Fevziye'ye, Afîye'nin yakında serbest bırakılacağını ve geri döneceğini söylediği aktarıldı. US Today, 22 Nisan 2003'te Sıddıkî 'nin tutuklandığını çok açık bir şekilde yazmıştır. Kimliğinin açıklanmaması kaydıyla konuşan iki federal kolluk kuvveti yetkilisi, başlangıçta 31 yaşındaki Afîye'nin yakın zamanda Pakistanlı yetkililer tarafından gözaltına alındığını söyledi. Burada önemli bir nokta da, ABD'ye göre Afîye Sıddıkî'nin 2008'de tutuklanmış olması, Uluslararası Af Örgütü'nün ise Haziran 2007'de Afîye 'nin kayıp olduğunu ve büyük ihtimalle ABD gözetiminde olduğunu açıklamasıdır. Pakistan İnsan Hakları Komisyonu Başkanı I.A. Rehman, ABD'nin Afîye'nin tutuklanmasına ilişkin tutumunun bu yüzyılın en büyük yalanı olduğunu söylerken bu delile dayanıyordu. Bu açıklama 6 Ağustos 2008'de The Guardian gazetesinde yayınlanmıştır. Nitekim gerçekler, Afîye'nin 2008'de tutuklanmadığını, daha önce de ABD gözetiminde olduğunu göstermektedir (Mahmud, 2018).

ABD Savcılığı'ndan yapılan bir basın açıklamasına göre, *18 Temmuz 2008'de FBI, ABD askeri yetkilileri ve diğerlerinden oluşan 7 kişilik bir ekip, Afîye'nin tutulduğu Gazne Polis Karakolu'na soruşturma yapmak üzere gitti. Bir astsubay silahını odanın sağındaki, perdenin asılı olduğu yere bıraktı. Aniden Afîye Sıddıkî perdenin arkasından belirdi ve subayın M/4 tüfeğini aldı, göz açıp kapayıncaya kadar emniyet kilidini açtı ve askerin başına doğrultarak iki el ateş etti. Her iki seferde de Afîye hedefini ıskaladı. Aynı anda, astsubay tabancasını çekip Afîye'ye iki el ateş etti, karnına isabet ederek yere düşmesine neden oldu* denilmektedir.[18] Acaba bir kadının, 7 subayın oturduğu bir odaya bir anda perdenin arkasından girip silahlarını alması ve profesyonel bir askerin farkına varmayacağı bir anda silahın emniyet mandalını açıp ateş etmesi mümkün mü? Bu kadar uzman bir askeri figür müydü? Bu olay muhtemelen eğitimli bir terörist olduğu izlenimini vermek içindi. Ama şimdi soru şu; Eğer tüm bunları eğitimli bir terörist yapıyorsa, iki atışı nasıl ıskalayabilir? Üstelik hedef odada tam önündeyken? Sonra şu soru ortaya çıkmaktadır; Gazne polis karakolu yetkilileri, tutuklunun çok önemli olduğunu ve onu sorgulamak için bir Amerikan ekibinin geldiğini bildikleri halde, Afîye'nin yanında bir polis memurunun olmaması nasıl mümkün olabilir? Amerikan ekibinin aniden gelmediği, aksine Gazne valisinden gelmeden önce sadece birkaç soru sorup geri dönecekleri konusunda izin aldığı kayıtlarda yer almaktadır. Vali düzeyinde bir yetkiliyle görüştürülen tutuklu, aniden ortaya çıkıp silah çekecek şekilde öylece mi bırakıldı? Bu gerçek bir olay mı yoksa anlatılan bir Hollywood filmi mi? Susan Goldenberg'in 6 Ağustos 2008'de The Guardian'da yayınlanan *Bagram'ın hayaletinin gizemi* işkence *mağduru mu yoksa çatışmada mı yakalandı*? başlıklı makalede Susan, Afîye'nın silah çekmediğini, aksine Amerikalıların ona ateş açtığını ve intihar saldırısı düzenleyeceğini düşünerek pozisyon aldıklarını açıkladı. Amerikalılar önce Afîye'yi Bagram'da hayalet tutuklu olarak tuttular, sonra sahte bir tutuklama gibi davrandılar, ardından Afgan polisinin soruşturma yapmasına bile izin vermediler ve Afîye'yi silah zoruyla yaralayarak yanlarında götürdüler. New York Times, bu davadaki Amerikan yönetiminin ve tanıkların ifadelerinde çelişkiler olduğunu yazdı. 9 tanık çapraz sorguya çekildiğinde, olay anında odada kaç kişi olduğu, kaç kişinin ayakta, kaç kişinin oturduğu, hatta kaç el ateş edildiği konusunda bile çelişkiler vardı. New York Times'da Jay Hoggs, Afîye'nin yargılanacak veya ifade verecek durumda olmadığını yazdı. New York Times, mahkemede duvardaki bu deliklerin Afîye'nın kurşunundan kaynaklandığının gösterilmesi üzerine, olaydan önce karakolda bir ara hazırlanmış bir videonun sunulduğunu ve videoda da duvardaki deliklerin görülebildiğini yazdı. Böylece, bu deliklerin Afîye'nin kurşunundan kaynaklanmadığı, olaydan önce orada olduğu kanıtlandı. Bu minvalde nefret, önyargı ve intikam ayrı konulardır. Adaletin ölçeğine bakıldığında, Afîye'nin adil değil, haksız muamele gördüğü açıktır (Mahmud, 2018). *(Devam edecek…)*

net, 2022).

18 Ramsey Clark (1927-2021), Amerikan tarihinin en çalkantılı ve önemli on yıllarından birinde ABD Başsavcısıydı ve birçok kişiye göre bu görevi yürüten en iyilerden biriydi. New York merkezli Uluslararası Eylem Merkezi'ni kurdu ve 2015 yılında Afîye Vakfı'nın danışma kuruluna katıldı. Emekli olduktan sonra, eski ABD Başsavcısı dünyaca ünlü bir insan hakları savunucusu oldu (The Aafia Foundation, 2016). ABD'nin eski Başsavcısı Ramsey Clark'ın, Afîye Sıddıki'nin davası için, *Bütün kariyerim boyunca bu kadar açık bir adaletsizliğe şahit olmadım. O, kimseye ateş etmedi. Kimseyi öldürmeye teşebbüs etmedi. İşin gerçeği ona üç el ateş edildi* sözlerini bizzat kulaklarımla işittim. Yıllarca bu sözler kulaklarımda yankılandı (Afîye Sıddıki Vakfı yöneticilerinden Mauri Saalakhan; ilkha.com, 2021).

Bir Mevsimle Gelen İçsel Farkındalık

İmren Şahin BÜYÜKÖZ

Bazen zihnimiz bizi durmaksızın geçmişe götürür; bir görüntü, bir ses ya da bir koku, bizi saatlerce, günlerce hatta aylarca geçmişte tutabilir. Geçmişe kimi zaman mutluluk ve hasret veren anılarla gitsek de çoğu zaman pişmanlıkla, hayıflanmayla döneriz. Bu durum, içinde bulunduğumuz anı değerlendirmemize ve olgunluk yolculuğumuzu tamamlamamıza engel olabilir.

Doğru bir bakış açısı edinmek hem geçmişi hem de geleceği sağlıklı bir zemine oturtmakla mümkündür; aksi hâlde yolunu kaybetmiş, pusulasını yitirmiş birine döneriz.

İnsanı hayatta tutan, varacağı menzile doğru istikamet üzere yürümektir. Doğru istikamette kalmanın yolu ise çoğu zaman hayatı doğru okumaktan geçer.

Doğru bir bakış açısı edinmek hem geçmişi hem de geleceği sağlıklı bir zemine oturtmakla mümkündür; aksi hâlde yolunu kaybetmiş, pusulasını yitirmiş birine döneriz.

İnsanı hayatta tutan, varacağı menzile doğru istikamet üzere yürümektir. Doğru istikamette kalmanın yolu ise çoğu zaman hayatı doğru okumaktan geçer.

O hâlde gel, birlikte bazı görüntülerin neden artık eski lezzeti vermediğini okuyalım.

Danışan:

Aklım sürekli geçmişe gidiyor. Bir işle meşgul olduğumda bile zihnimi geçmişte buluyorum. Yüreğime bir hüzün çöküyor. Hele şu sonbaharda… Eskiden sonbaharda çok mutlu olurdum ama şimdi öyle değil. Çıkıp gezesim bile gelmiyor. Ben depresyonda mıyım?

Danışman: Gözlerini kapatır mısın? Benimle bir sonbahar yolculuğuna çıkmaya ne dersin?

Danışan: Peki.

Danışman: Şimdi gözlerini kapat. Önünde bir kapı hayal et. Bu kapı uzun bir koridora açılıyor. Koridorun sağında ya da solunda dışarıyı görebileceğin pencereler var. Hangisinde olsun?

Danışan: Sağda olsun.

Danışman: Peki, şimdi küçüklüğünü hayal et ve o küçük hâlinle koridorun başındaki ilk pencereye geç. O pencereden hatırladığın ilk son-

bahar manzarasına bak. Görüntüyü görebiliyor musun?

Danışan: Evet, görüyorum.

Danışman: Peki, bu görüntü sana ne hissettiriyor?

Danışan: Mutluluk…

Danışman: Koşmak, oynamak, yaprakları savurmak geliyor değil mi aklına?

Danışan: Evet, aynen öyle. Çok güzel!

Danışman: Şimdi biraz büyü ve bir sonraki pencereye geç. Bu pencereye geçerken sorumluluklarını da yanına al: ödevlerini, sınav kaygını, öğretmeninle yaşadığın sorunu, arkadaşınla yaşadığın kırgınlıkları… Şimdi pencereden ne görüyorsun?

Danışan: Sadece dökülen yaprakları…

Danışman: Peki, ne hissediyorsun?

Danışan: Hiçbir şey.

Danışman: Şimdi diğer pencereye geç. Bu kez annenin ciddi bir hastalığa yakalandığı haberi omuzlarında olsun. Bir sonbahar günü dayını kaybettiğin zamanı hatırla. Ne hissediyorsun?

Danışan: Ayrılık… Hüzün…

Danışman: Şimdi tekrar başa dön. İlk pencereden bir kez daha bak. Ne hissediyorsun?

Danışan: Hüzün… Ayrılık… Mutsuzluk…

Danışman: Beni gözlerin kapalı dinle. Küçükken baktığın o pencerede senden taşan şey yalnızca oyun ve mutluluktu. Çünkü senin için tek gerçek oynamaktı. Gözünle gördüğün o kuru yapraklar, altında koşturduğun bir oyuncağın parçasıydı.

Büyüdün. Hayatın gerçeklikleriyle tanıştın.

Bir zamanlar eğlenceyle izlediğin o yapraklar, şimdi sana ayrılığı anlatıyor.

Oysa yaprak hep aynı şekilde döküldü.

Değişen yaprak değil, senin bakışındı.

Bu fark, senin farkındalıkların ve deneyimlerin oldu.

Sana bir hak verilseydi hangi pencerede kalmak isterdin?

Danışan: Çocukluğumun penceresinde kalmak isterdim.

Danışman: Peki, o pencerede ebediyen kalıp koridoru hiç tamamlayamayacağını bilsen yine de kalır mıydın?

Düşün ki bu koridorun sonunda manzarasına doyamayacağın bir başka pencere var. Ve o pencerede ebediyen kalacağın söyleniyor. O kapıya ulaşmak için diğer pencerelerden geçer miydin?

Danışan: Evet, geçerdim.

Danışman: Öyleyse şimdi kendine şunu söyle: "Ben bu koridorun sonunda bana vadedilen o pencereye ve tüm pencerelerin sahibine ulaşmak için, bütün pencerelerden hayatı izlemeyi kabul ediyorum."

Danışan: "Ben bu koridorun sonunda bana vadedilen o pencereye ve tüm pencerelerin sahibine ulaşmak için, bütün pencerelerden hayatı izlemeyi kabul ediyorum."

Danışman: Şimdi pencereleri yeniden gez. Ne hissediyorsun?

Danışan: Huzur… Güven… Teslimiyet…

Danışman: İn ve yaprakların arasında yürü. Şimdi ne hissediyorsun?

Danışan: Her bir yaprağın yerini alacak yeni yaprakların geleceğini… Allah'ın sonsuz kudretini hissediyorum.

Danışman: İşte, hayatta var olmanın gayesini buldun.

İnsan, bunu bulmak için evre evre evrilir.

Bir dahaki seansta bizi karşılayan bir başka hüznümüzü huzura çevirmek duasıyla…

Danışan: Teşekkür ederim hocam.

Şu arkanızdaki diplomalarınız olmasa bile yine sizi tercih ederdim.

Sizinle huzur buluyorum.

Hani hep diyorsunuz ya "Var olun!"…

Siz de var olun hocam, iyi ki varsınız!

Nili Casusluk Örgütü- I

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

İttihatçılar, I. Dünya Savaşı'na Almanya'nın yanında savaşa girmişlerdir. Filistin cephesi ise Almanya'nın isteği üzerine açılmış bir cephedir. 1915'te birinci,1916'da ikinci kanal harekâtı düzenlenmiştir. Amaç, Osmanlı İmparatorluğunun Süveyş Kanalı'nı ele geçirmesi ve Mısır'a yeniden sahip olmasıydı. Başarılı olunursa İngilizlerin Uzak Doğu'daki sömürgeleri ile bağlantısı kesilmiş olacaktı.

Siyonistlerin kurdukları ve adı çok bilinmeyen örgüt, NİLİ casusluk örgütüydü. Bu örgüt, 1915 yılı Kasım ayında Osmanlı devleti hakimiyeti altında bulunan Filistin'de (Hayfa kentinde), Aaron Aaronsohn, kardeşi Alexander Aaronsohn, kız kardeşi Sarah Aaronsohn, Avshalom Feinberg ve Belkent kardeşler tarafından kurulmuştur. Filistin'in Atlit köyünde merkezi olan NİLİ Yahudi istihbarat örgütü, Mısır'ın Kahire şehrinde bulunan İngiliz istihbarat karargâhı ile ilk defa 1917 şubat ayında temasa geçmiştir.

İngilizler ise Araplar arasından para, altın karşılığında çok sayıda iş birlikçi devşirmişti. Bu iş birlikçiler kanalıyla hem istihbarat topluyor hem de paramiliter güç oluşturuyordu. Buna bir de Filistin'e göz dikmiş Yahudileri eklersek Osmanlının karşı karşıya kaldığı tehdidin boyutu daha iyi anlaşılmış olacaktır.

Kadim bir geçmişe sahip olan Yahudi aleyhtarlığı, 19. yüzyıl sonlarında kurumsal bir nitelik kazanmış ve kıta Avrupa›sını etkisi altına almıştır. Birçok ülkede baskı ve zulme maruz kalan Yahudiler, bulundukları ülkeleri terk etmek zorunda kalmıştır. Yahudilik âlemi, Avrupa'da şiddetlenen Yahudi aleyhtarlığına bir çözüm olarak Siyonizmi dünya siyasetine sokmuştur. Siyonistlere göre Yahudiler, ancak "arz-ı mevut" (vadedilmiş topraklar) olarak adlandırdıkları Filistin'de bağımsız ve millî bir devlet kurarak huzura erebilirdi. 1880'lerden itibaren Filistin'de kolonizasyon faaliyetlerine başlayan Siyonistler, özellikle Yahudi iş adamı Edmond De Rotschild'in finansal desteğiyle binlerce dönümlük arazi satın almış ve burada çok sayıda yerleşim yeri kurmuştur.[1]

1 Yüzbaşı Cevat Rifat Bey'in Günlüklerinde Filistin Cephesinde

Yahudiler, İngiltere'nin yanında yer almıştır.

1914 Kasım'ında patlak veren Birinci Dünya Savaşı, Siyonistlerin Filistin planlarında bir umut ışığı olmuştur. Başlangıçta Almanya ile İngiltere arasında tarafsız kalan Siyonistler, Rus Yahudisi Haim Weizman'ın yönlendirmesiyle İngiltere bloğunda karar kılmıştır. Yahudi âleminin bilinen finansal gücünden faydalanmayı planlayan İngiltere, bu ilgiyi karşılıksız bırakmamıştır. Siyonistlere göre İngiltere savaşı kazanırsa Filistin, Osmanlı egemenliğinden kurtulur ve burada bağımsız Yahudi devletinin önünde bir engel kalmazdı. Şayet Siyonistler, İngiltere'nin doğal bir müttefiki olduklarını ispatlayabilirse Filistin'de bekledikleri düzenlemeleri yaptırabilirdi. Bundan böyle Siyonistler, İngiltere'nin savaşı kazanması ve Osmanlı devletinin çökmesi yönünde faaliyetlere girecektir.[2]

Nili Casusluk Örgütünün Kuruluşu

Siyonistler, İngiltere'den adı 'Siyon Katır Alayları' olan bir Yahudi birliği ile Çanakkale'ye gönderilmiştir. Ancak Siyonistlerin İngiltere'ye en büyük katkısı ise Suriye-Filistin cephesinde yürüttükleri istihbarat çalışmaları olmuştur. Siyonistlerin kurdukları ve adı çok bilinmeyen örgüt, NİLİ casusluk örgütüydü. Bu örgüt, 1915 yılı Kasım ayında Osmanlı devleti hakimiyeti altında bulunan Filistin'de (Hayfa kentinde), Aaron Aaronsohn, kardeşi Alexander Aaronsohn, kız kardeşi Sarah Aaronsohn, Avshalom Feinberg ve Belkent kardeşler tarafından kurulmuştur. Filistin'in Atlit köyünde merkezi olan NİLİ Yahudi istihbarat örgütü, Mısır'ın Kahire şehrinde bulunan İngiliz istihbarat karargâhı ile ilk defa 1917 şubat ayında temasa geçmiştir. İki örgüt arasındaki bağlantı deniz yoluyla sağlanmış ve İngilizler NİLİ'den aylarca çok faydalı bilgiler almışlardır. (Kahana s. XIX) İsrail istihbarat teşkilatı MOSSAD'ın temelini de NİLİ istihbarat örgütünün oluşturduğu kabul edilmektedir (Kahana S. İntroduction XLI).[3] Örgütün adı, ajanlarının kendi aralarında kullandığı "İsrail'in sonsuzluğu yalan olmayacak." anlamına gelen İbranice "Netzach Israel Lo Ishakare" parolasının kısaltmasından gelmektedir. Örgütün Filistin'deki faaliyetlerini; Aaron'un kız kardeşi Sarah, Le Tzion yerleşiminden Naaman Belkind ve Güney Filistin'de HAMAGAN adlı istihbarat örgütünü kuran eski HAŞUMER üyesi Yosef Lishansky yürütmekteydi.[4]

Aaron, 1876'da Romanya'da dünyaya gelmiştir. Aaron'un babası, Siyonist bir çiftçi olan Eprahim Fishel, annesi de Malka idi. Aaron'un beş kardeşi dünyaya gelmişti. Bunlar; Zvi, Samuel, Alexander, Sarah ve Riwka idi. Aaron'un ailesi, Doğu Avrupa'da alevlenen Yahudi aleyhtarlığının ardından 1882'de Osmanlı devletine sığınmıştır. Aile, Hayfa'nın güneyinde Rotschild'in kurduğu *Zicron Yakov* kolonisine yerleştirilmiştir. Aaron, 18 yaşına geldiğinde Rotschild'in bursuyla Fransa'daki bir tarım okulunda öğrenim görmüştür. Okul yıllarında Filistin'de Yahudi kolonizasyonunun genişletilmesi ve bir Yahudi yurdunun kurulması yönünde Siyonist fikirlere kapılmıştır. Mezuniyetinin ardından Rotschild'in, Galile Tepelerinin yukarısında Lübnan sınırında bulunan Metullah yerleşim yerinde ziraat uzmanı olarak görevlendirilmiştir. Fakat Siyonist fikirleri Osmanlı idarecileri tarafından fark edilen Aaron, Anadolu'da bir çiftliğe sürgün edilmiştir. Burada yaptığı en önemli keşif, 1906'da adının duyulmasını sağlayan Filistin'de yaban buğdayının keşfi olmuştur. Aaron Aaronsohn, kendisine küresel bir itibar sağlayan buğdayın keşfini, Alsaslı fakir bir Hristiyan kadından çalmıştı. Şöhreti kısa zamanda dünyaya yayılan Aaron, ABD Tarım Bakanlığından bir davet almıştır. 1909'da ABD'ye ulaşan Aaron'a, California'daki Berkeley Üniversitesi, bir ziraat profesörü olarak çalışmasını teklif etmiştir. Fakat Filistin'deki ideallerini gerçekleştirmek isteyen Aaron, bu teklifi geri çevirmiştir. Bu seyahatinde Aaron, meşhur hukukçu Brandeis, Tarım Bakanlığından Dr. David Fiertschild ve Yahudi Yayın Cemiyeti başkanı Henrietta Zold'la tanışmıştır. Amerika çevrelerinde olumlu izlenimler bırakan Aaron, kurmayı düşündüğü bir tarım deneme istasyonu için gerekli para ve

NİLİ Casusları, Yayına Hazırlayan: Doç. Dr. Celil Bozkurt, Altınordu Yayınları, 1. bsk. Şubat 2019, Ankara, s. 19

2 C. Rifat Bey'in Günlükleri, s. 19-20

3 https://www.konyayenigun.com/birinci-dunya-savasinda-nili-istihbarat-orgutu-ve-konyada-bir-yahudi-casus-simi-simon

4 https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

teşvik belgeleriyle birlikte Filistin'e dönmüştür. 1910'da Athlit'te bir tarım deneme istasyonu (The Jewish Agricultural Experiment Station) kurmuştur. İstasyon, New York eyalet kanunlarına göre kurulmuştur.[5] Bu istasyon, aynı zamanda NİLİ'nin istihbaratının toplandığı ve ilgili birimlere dağıtıldığı merkez durumundaydı.

Sürgünden Cemal Paşa'nın Danışmanlığına

Aaron Aaronsohn, savaşın başında IV. Ordu'da Cemal Paşa'nın danışmanlığına getirilmiş ve çekirgelerle mücadele ofisinde görevlendirilmiştir. Kendisine bilimsel araştırmalarda bulunmak üzere Osmanlı polisi tarafından bir "seyahat vesikası" sağlanmıştır. Bu sayede Filistin, Suriye ve Lübnan'daki askerî ve mülki makamlarla bağlantılar kurmuştur. Ayrıca Berlin, Viyana ve İsviçre gibi Avrupa ülkelerine kolayca seyahat etme imkânı bulmuştur. Cemal Paşa'ya yakınlığını kullanan Aaron, 1916 başlarında Osmanlının Arap eyaletlerinin savunma planlarını ele geçirmiş ve bu hayati bilgileri Londra'daki istihbarat servisiyle paylaşmıştır. NİLİ, İngiliz istihbaratının Birinci Dünya Savaşı'nda, Filistin'de kullandığı en önemli casusluk örgütü olmuştur. Örgütün casusluk faaliyetleri, kısa sürede tüm Filistin ve Suriye'yi içine alan geniş bir sahaya yayılmıştır.[6]

İngilizlerin dikkatini çeken Aaron, G. H. Fitzmaurice ve Mark Sykes gibi İngiliz devlet adamlarıyla sıkı bir Filistin pazarlığına girmiştir. Aaron, İngilizlerin savaş sonunda Filistin'de kurulacak bir Yahudi egemenliğini tanıması şartıyla savaşta kendilerine istihbarat desteği sağlayabileceğini vurgulamıştır. Nihayet İngilizleri ikna eden Aaron, Yahudilerin İngilizler lehine yürüteceği istihbarat faaliyetlerini organize etmek amacıyla Kahire'deki İngiliz üssünde görevlendirilmiştir.[7]

NİLİ, İngiliz istihbaratının Birinci Dünya Savaşı'nda, Filistin'de kullandığı en önemli casusluk örgütü olmuştur. Örgüt, 23'ü üst düzeyde bulunan ve yaşları 24 ile 27 arasında değişen onlarca üyeye sahipti. Kısa sürede büyüyen örgüt, sayıları binleri bulan geniş bir casus ağına sahip olmuştur. Örgütün casusluk faaliyetleri, başlangıçta Athlit'le sınırlıyken kısa sürede tüm Filistin ve Suriye'yi içine alın geniş bir sahaya yayılmıştır.[8]

NİLİ Örgütünün Faaliyetleri

NİLİ, Filistin ve Suriye'de konuşlanmış olan Osmanlı birliklerinin asker sayısı, cephe durumu, lojistik ve destek yapısı, mevzileri, yer değiştirmeleri, birliklerin kullandığı kara ve tren yolların durumu vb. birçok konuda istihbarat toplamaya başladı. Örgüt, "arz-ı mevut" ve "bağımsız İsrail" idealizmiyle efsunladığı genç ve cazibeli Yahudi kızlarını, müttefik subaylarına ulaşmada kullanmaktaydı. Kadın ajanlar, askerî otoritelerle kurdukları ilişkiler sayesinde müttefik orduları hakkında hayati bilgilere ulaşmaktaydı. NİLİ'nin kadın casusları, müttefik subayların yoğunlukta olduğu Kudüs, Şam ve Beyrut gibi şehirlerin gözde otellerinde cirit atmaktaydı. Kudüs'teki Fast Otel ile Şam'daki Damascus Otel kadın casusların gözde mekânlarıydı. Bu kadınlardan bazıları güzellikleriyle dikkat çekmiş ve halk arasında birer efsane hâline gelmişti. 1937 yılında Hatay davasının kızıştığı günlerde, Halep ve Şam'ı ziyaret eden gazeteci Feridun Kandemir, Simi Simon adındaki NİLİ ajanının buralarda hâlâ hatırlandığını, efsane hâline gelen güzelliğinin dilden dile dolaşmaya devam ettiğini belirtmektedir.[9]

NİLİ'nin kadın ajanları içerisinde güzelliği ile efsane hâline gelen, Feridun Kandemir'in de bahsettiği kadın, Matmazel Simon'dur. Cevat Rıfat Bey, bu ajanla Şam'ın, savaş zamanındaki en ünlü ve modern oteli Damaskus Palas Oteli'nde tanıştığını söylemektedir. Cevat Rıfat, bu ajanın güzelliğini, etkileyiciliğini öve öve bitiremiyor. Bu ajanın güzelliğine kendini kaptırdığını söyleyen Cevat Rıfat Bey, tanışmasını da

5 Celil BOZKURT, İmparatorluğu Yıkan Örgüt NİLİ, Ötüken Yayınları; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

6 C. Rıfat Bey'in Günlükleri, s. 21; https://www.konyayenigun.com/birinci-dunya-savasinda-nili-istihbarat-orgutu-ve-konyada-bir-yahudi-casus-simi-simon; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

7 C. Rıfat Bey'in Günlükleri, s. 22; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

8 C. Rıfat Bey'in Günlükleri, s. 22; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

9 Celil Bozkurt, I. Dünya Savaşı'nda Filistin Suriye Cephesi'nde Nili Casusluk Örgütünün Faaliyetleri, dipnot: 21, https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

şöyle anlatmıştır: "Beni takdim ettiler, elimi sıkarken bir elektrik cereyanının vücudumu sarstığını hisseder gibi titriyordum. Uzun ve kıvrık kirpiklerini yüzüme çevirdi, hafifçe güldü. Onu seyretmekten korkuyordum çünkü hislerimle şuurum birbirine dolaşarak beynim uyuşmağa başladı. Hayatımda hiçbir güzellik bana bu derece sıcak, bu kadar heyecan verici gelmemişti. Daha sonra evine gittim, görüşme esnasında yanımda bulunan Yasin Bey'e, Karargâh Maan'a gidiyormuş, sizin de gideceğinizi duydum ve üzüldüm; acaba hareketiniz ne zaman?" Yasin Bey, gayet sakin,

- Bundan haberim yok, diye cevap verdi ve kalktık.

Hakikaten karargâh cenuba hareket edecek, ben de şubemle birlikte Şam'da kalacağım."

Cevat Rıfat Bey, kurmay başkanına verdiği raporda karargâhı götürecek tren için tedbir alınmasını rapor ettiğini ancak trenin elektrikli bomba ile devrilmesi sonucunda ölen ve yaralananlar olduğunu söylemişti.[10] Cevat Rıfat Bey, Matmazel Simon'un trenin hareket gününü sormasının, canını çok sıktığını söylemiş, bir gece yine Matmazel'in evine gitmiş ve bir hayli oturduktan sonra kalkmak üzere iken Matmazel: "Bu kadar çabuk mu, burada kalmanızda bir mahsur yoksa her türlü istirahatinizi temin etmek benim için ayrıca bir zevk olacak, dedi. Gözlerinden dolup taşan aşk ve şehvet ifadesini bana ihtar etmek için, bakışlarını gözlerimden ayırmıyordu."

Daha sonra üç gece üst üste Matmazel'in evine gittiğini, bütün uğraşlarına rağmen ağzından ufak bir sır alamadığını, "Bu şaheser kadının korkunç bir casus şebekesinin ileri gelenlerinden biri olduğunu bütün mevcudiyetimle hissetmekte idim fakat bu kadar üstüne düşmeme rağmen, hâlâ esaslı bir ipucu elde edemiyordum." demiştir.[11]

Nihayet bir gece Matmazel Simon; kim olduğunu, niçin yetiştirildiğini, aşklarını anlatmış: "Türk ve Alman subaylarına peşkeş çekiliyor ve onların ağzından malumat almağa memur edilmiş bulunuyordum. İstediklerini yapmazsam vücudumu bir anda ortadan kaldıracağını ihsas etmişti. Hayatta ilk defa Allah'tan korkmayan bir mahluk karşısında kaldım. Tanıştığım subaylar arasında o derece temiz insanlar vardı ki bunlar ve bunlar gibi binlerce günahsız ve mert kimselerin kanlarına girmek için hiçbir makul sebep bulamıyordum. Hatta bu subaylardan bir tanesini sevdim bile."

Daha sonra ağlayarak "Yahudi olup olmadığımı dahi bilmiyorum, hayatta da yapayalnızım. Benim için vatan, millet kaygısından ziyade gönül, aşk kaygısı var. Dünyada aşktan gayri bir düşüncem olmadığına sizi inandırabilsem bana o kadar acıyacak, beni o kadar seveceksiniz ki... Ne çare ki münasebetsiz bir şüphenin her an saadetimi kemirmekte olduğunu hissediyorum."[12]

Casusluk şebekesi çözüldükten sonra Cevat Rıfat Bey, Matmazel Simon'u karargâha getirtir ve kendisine şöyle der: "Bu gece hiç itiraz etmeden beni dinleyeceksiniz. Ve dediklerimi de harfiyen yerine getireceksiniz. Tahmin ettiğiniz şekilde, Kampeas ifadelerinde, sizi tamamıyla temize çıkaracak tek bir kelime dahi söylemedi. Bilakis her fırsatta sizinle sıkı sıkıya temasta olduğunu söyledi. Onun gibi azılı bir casusla daimî münasebette bulunmanın ne müthiş bir suç teşkil ettiğini izah etmeyi lüzumsuz görürüm. Bundan başka Madam Rabinoviç gibi korkunç bir casus tarafından bu işler için yetiştirilmiş olmanız, Kudüs'te ve Şam'da Türk subaylarıyla düşüp kalkmanız gözden kaçmamıştır. Fakat bütün bunlara rağmen, hakikaten aleyhimize çalışarak ihanette bulunduğunuza dair, sizi idama mahkûm edecek derecede mühim deliller elde edilememiştir. Divanıharp, hakkınızda sürgün cezası verdi. Yarın sabah erkenden Konya'ya hareket edeceksiniz. Bu gece sizi son bir defa daha görebilmek ve vedalaşmak üzere buraya çağırmış bulunuyorum. Hakkınızdaki hükmü sükûnetle karşılamanızı ve yarın sabah için hazırlanmanızı rica ediyorum."

Cevat Rıfat Bey, Matmazel'e Konya valisi Samih Rifat Bey'in, ağabeyi olduğunu ve oradaki hayatının oldukça rahat geçebileceğini de an-

10 C. Rıfat Bey'in günlükleri, s. 49-50

11 C. Rıfat Bey'in günlükleri, s. 59 vd.

12 C. Rıfat Bey'in Günlükleri, s. 79 vd.

lattığını söyledikten sonra Matmazel: "Demek talihsizliğim hâlâ bitmedi. Şimdi de diyar diyar dolaştırılarak sürüneceğim. Bütün sevdiklerim, bir türlü çözemediğim sebeplerle beni kendilerinden uzaklaştırdılar. Bugün de siz, tertemiz aşkıma ayni suretle mukabeleden çekinmiyorsunuz." şeklinde cevap vermiştir.

Cevat Rıfat Bey kitabının sonunda şöyle der: "Nitekim o zaman da çok kuvvetli bir düşman casusunun, yaldızlı vaatlerle dolu tuzağına düşerek sahte bir istiklal uğruna, hakiki istiklallerini ve hürriyetlerini kendi elleriyle satan bu kavmin feci hâlini, atalarımız mezarlarından kalkıp da seyredebilseler onları sürünmekten kurtarmak için sarf ettikleri emeklere lanet ederek müteessir olacaklar: 'Eyvah! Biz bunlara bu refahı, bu hürriyeti, sonunda bir düşman casusunun emellerine alet olarak rezil etmek için mi bahşettik?' diye hazin bir inkisar-ı hayale uğrayacaklar. Bu inkisar beşeriyet için ne büyük bir ders![13]

Osmanlı ordusunda bulunan, Türk olmayan bazı subaylar, gizli yollardan NİLİ'ye istihbarat sağlamaktaydı, NİLİ'nin üst düzey yetkililerinden Naaman Belkind'in bilgi kaynağı, ordudaki Arnavut subaylardı.[14]

NİLİ, tarafsız devletlerde yaşayan Yahudi teşekkülleriyle kolaylıkla irtibat kurmaktaydı. Değişik amaçlarla yurt dışından İstanbul'a gelen Yahudiler, örgütün casusluk hizmetlerine destek vermekteydi.

NİLİ'nin Filistin'deki en yüksek otoritesi Sarah Aaronhson, kimi zaman Kudüs, Hayfa, Taberiye, Nasıra ve Şam gibi askeri hareketliliğin yoğun olduğu şehirlere istihbarat amaçlı seyahat etmekteydi. Sarah, bu seyahatlerinde Türk ordusunun hareketi, birliklerin durumu, ahalinin morali vs. hususlarda bilgiler toplamaktaydı. Bunlardan birinde Yosef Lishansky ile birlikte 12 günlük Filistin seyahatine çıkan Sarah, özellikle genç subayların uğrak yeri olan Kudüs ve Şam'ın gözde otellerinde önemli bilgilere ulaşmıştı.[15]

Toplanan istihbarat bilgileri, İngilizlerin Filistin'deki istihbarat üssüne, oradan da Mısır'daki İngiliz İstihbarat Ofisi'ne gönderilmekteydi.

NİLİ, casusluk faaliyetlerinin yanı sıra Osmanlı aleyhinde propaganda faaliyetleri de yürütmüştür. İngiltere ve ABD'de bulunan NİLİ ajanları, Londra'da Arnold Toynbee'nin propaganda biriminde geliştirilen Türk karşıtı propagandaları yayarak ABD'yi İngiltere safında savaşa sokmaya çalışmıştır. Örgüt, dünya kamuoyuna Osmanlı devletinin Filistin'de yaptığı sözde Yishuv zulmü ile ilgili kendi uydurduğu hikâyeleri servis etmiştir. 1917'nin sonlarında Ermeni ajanlar ile iş birliği yaparak Cemal Paşa'nın, Osmanlı hükümetine karşı bir darbe hazırlığında olduğunu ve bu hususta İngilizlerle bir antlaşma yaptığı söylentisi yaymıştır. Örgütün propaganda faaliyetleri, Türk-İngiliz savaşlarının kızıştığı Filistin-Suriye Cephesi'nde de etkili olmuştur. NİLİ ajanları, savaştan bıkan Filistin halkı arasında panik çıkarmak, halkın moralini bozmak ve halkı hükümete karşı isyana davet etmek yönünde psikolojik savaşın en ince hünerlerini kullanmıştır.[16]

NİLİ'nin casusluk faaliyetleri, Filistin'deki etkili bazı Yahudi örgütleri arasında tepkiyle karşılanmıştır. Bunların başında HAŞUMER (İbranica "koruyucu") cemiyeti gelmekteydi. 1909 yılında Filistin'de bir işçi hareketi olarak kurulan HAŞUMER, Filistin'de yerleşik Yahudilerin tarımsal faaliyetlerinde güvenliğini sağlıyordu. Aynı zamanda Yahudilerin Filistin'de, muhaliflerine karşı da kurduğu ilk savunma örgütüydü. Sonradan İsrail ordusunun çekirdeğini oluşturan HAGANAH'ın temelini teşkil etmiştir. HAŞUMER, NİLİ'nin İngilizler lehine yürüttüğü casusluk faaliyetlerinin Filistin'deki Yahudi yerleşimlerini riske attığını düşünmekteydi. Bu hususta NİLİ'nin liderlerini sert bir dille uyaran HAŞUMER, zamanla NİLİ'yi ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerde bulunduysa da bunda başarılı olamamıştır.[17] *(Devam edecek…)*

13 C. Rıfat Bey'in Günlükleri, s. 97-100

14 C. Rıfat Bey'in Günlükleri, s. 22

15 Age. s. 23; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

16 Age. s. 24-25; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909

17 C. Rifat Bey'in Günlükleri, s.25; https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/675909